

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Ямаш авыл Советы

КАРАРЫ

29 октябрь 2021 ел

№ 29

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районының
«Ямаш авыл җирлеге»
муниципаль берәмлегендә бюджет
процессы турындагы нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәре прокуратурасының 30.09.2020 ел, № 1019 күрсәтмәсен карап тикшерү

Ямаш авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).

2. «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл җирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмә хакында» 2014 елның 15 декабрендәге 130/1 номерлы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советы карарын үз кечен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Ямаш авылы, Совет урамы, 109а йорт; Зәй-Чишмә авылы, Югары урамы 186 йорт; Березовка авылы, Горная урамы, 46 йорт, Нолинка авылы, Урман урамы, 3 йорт; Петровка поселогы, Үзәк урамы, 10 территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стөндларында халыкка игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан (халыкка игълан иткәннән) соң үз кеченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз естемә алам.

Ямаш авыл
җирлеге башлыгы

Е.С. Ларин

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Ямаш авылы Советының
2021 елның 29 октябрдәгә 29 номерлы
караына 1нче кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге»
муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмә

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл җирлегендә бюджет процессы турында нигезләмә. (Алга таба – җирлек) җирлек бюджеты керемнәрен формалаштыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, җирлек бюджеты проекты тизү һәм карау, җирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын тизү, карау һәм раслау процессында, шулай ук Муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурычны жайга салу процессында бюджет хокук менәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук менәсәбәтләрен жайга сала.

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - җирлеге), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы (алга таба-ТР БК), «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Муниципаль берәмлек уставы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Ямаш авыл җирлеге» Уставы (алга таба - Җирлек Уставы), Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары белән билгеләнә.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм тешенчәләр әлеге статьяның 1 елешендә күрсәтелгән норматив актларда да шул ук әһәмияттә кулланыла.

3. Җирлекнең җирле үзидарә органнары бюджет хокук менәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукий актларны РФ БК нигезендә үз компетенциясе чикләрендә кабул итә.

2 статья. Җирлек бюджеты турындагы карарның гамәлдә булу вакыты

1. Җирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яки) бюджет турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Жирлек бюджеты турындагы карар аңа кул куелганнан соң 10 кеннен дә соңга калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

3 статья. Жирлекнең бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:;
жирлек бюджеты проектын тезү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтөлешен контрольдә тоту һәм жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

жирлек бюджеты проектын тезү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтөлешен контрольдә тоту, жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны тезү һәм раслау;

жирлекнең чыгым йекләмәләрен билгеләү һәм үтәү;
жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;

муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

жирле бюджетка кагылышлы еләшендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукий формасы

1. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге авыл Советының (алга таба - жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йекләмәләрен үтәү ечен билгеләнгән.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йекләмәләрен үтәү ечен акчаны барлыкка китерүнең һәм тотуның башка рәвешләрен куллану рехсәт ителми.

3. Жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле өһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыруга бәйлә барлыкка килә торган чыгым йекләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йекләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5 статья. Бюджет классификациясе

Авыл жирлегә бюджетын тезү һәм үтәү, бюджет (бухгалтерлык) исәбен алып бару, бюджет (бухгалтерия) һәм башка финанс хисаплылыгын тезү Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Финанс органы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр терләре буенча тер кодлары исемлеген раслый.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Исемлеге, чыгымнарның Ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән билгеләнә.

Жирлек бюджеты чыгымнары терләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), теркемнәре (теркемнәре һәм теркемнәре) исемлеге жирлек бюджеты турында жирлек советы карары белән яисә РФ БК билгеләгән очракларда жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы белән раслана.

Бюджет чыгымнарының максатчан статьялары жирле администрация органнары эшчәнлегенең муниципаль программаларына кертелмәгән, бюджет чыгымнарының ведомство структурасында күрсәтелгән фән, мөгариф, мәдәният һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре (әлеге Нигезләмә максатларында - эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) һәм (яисә) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән үтәләргә тиешле чыгым йөкләмәләре нигезендә формалаша.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан хупланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган һәр гавами норматив йөкләмәгә, бюджетара трансфертка, инициативалы проектка бюджет чыгымнары классификациясенең уникаль кодлары бирелә.

Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, жирлек бюджетын тезү һәм үтәүне оештыру белән шегыльләнүче финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ягыннан тәэмин ителә торган жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары күрсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар бирелә торган жирлек бюджеты үтәләшен тезүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручы финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары Исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән раслана.

Финанс органы жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының кодлары исемлеген раслый.

6 статья. Жирлектә бюджет процессының принциплары һәм этаплары

Бюджет процессы-Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары һәм бюджет процессында катнашучыларның бюджет проектын тезү һәм карау, бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәләшен контрольдә тоту, бюджет исәбен тезү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау буенча эшчәнлеге регламентлана.

7 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Жирлек башлыгы (алга таба-башлык);

Жирлек Советы;

Авил жирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет);

Тезелгән килешү нигезендә финанс органы;

Муниципаль финанс контроле органнары;

Федераль казначылыкның Татарстан Республикасы буенча идарәсенең 7 нче бүлеге (алга таба-ОФК) (килешү буенча);

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык Департаментының территориаль бүлеге (алга таба - ТОДК) (килешү буенча);

Бюджет акчаларын баш бүлүче (алга таба - ГРБС), бюджет акчаларын бүлүчеләр (алга таба - РБС);

Бюджет керемнәре Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет акчаларын алуучылар.

8 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольдә тотат;

2) Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

3) жирле салымнар кертә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламаларын бирә.;

4) жирлек советы карары белән жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

5) РФ БК, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 2011 елның 7 февралдәге 6-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе һәм муниципаль берәмлекләренң контроль – хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенң гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенң башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, жирлек уставы нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенң һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча жирлек советына аның вәкаләтләрен тәэмин итү ечен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Башкарма комитет:

1) жирлекнең социаль-иқтисадый үсешә фаразын эшләү тәртибен билгели;

2) жирлек бюджеты проектын тезү тәртибен билгели;

3) жирлек бюджеты проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) тезүне тәэмин итә.;

4) жирлек бюджеты проектын кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә.;

5) РФ БК башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый.;

6) жирлек бюджетының үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын тезүне тәэмин итә;

7) жирлек бюджеты үтәләше турындагы хисапны жирлек Советы раславына бирә;

8) агымдагы финанс елының беренчә кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәләше турында хисап раслый һәм аны жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жиберә;

9) жирлекнең чыгым йекләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
10) РФ БК 78 статьясы таләпләренә туры китереп, юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен билгели.;

11) РФ БК 78.1 ст. таләпләре нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерцияле булмаган оешмаларга муниципаль милектәге капитал тезелеш объектларына яки муниципаль милеккә күчмәсез мелкәт объектларын сатып алуга капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү тәртибен (субсидияләрдән тыш) билгели;

12) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга капитал тезелеш объектларына һәм (яки) жирлек акчалары исәбеннән күчмәсез мелкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү тәртибен билгели;

13) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль заданиене формалаштыру тәртибен һәм муниципаль йекләмәне үтәүне финанс белән тәэмин итү тәртибен билгели;

14) муниципаль программаларны эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибен билгели;

15) жирлек исәменнән РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә муниципаль бурыч алулар башкара;

16) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

17) жирлек исәменнән чираттагы елга һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы карарында күрсәтелгән гарантияләренә гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә муниципаль гарантияләр бирә;

18) Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

19) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләренә жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

3. Финанс органы:

1) жирлек бюджеты проекты (бюджет проекты һәм урта сроклы финанс планы проекты) тези, аны жирлек Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) жирлек бюджетының үтәләшен оештыра;

3) бюджет хисабын тәзү тәртибен билгели;

4) жирлек бюджеты проекты тезү өчен кирәкле материалларны һәм жирлек бюджеты үтәләше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алуучылардан ала;

5) жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын тези һәм алып бара;

6) жирлекнең чыгым йекләмәләре реестрын алып бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра;

7) жирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

8) муниципаль бурыч кенәгәсен алып бара. Муниципаль бурыч кенәгәсенә әлегә йекләмәләр терләре буенча жирлекнең бурыч йекләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәләше (башка нигезләр буенча туктату) датасы һәм еләшчә, йекләмәләренә тәэмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук аның составы, тәртибе һәм вакыты Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә;

9) касса планын тезү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, җирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын тезү һәм алып бару ечен кирәкле белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын тезү һәм алып бару тәртибен, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, билгели;

11) җирлек бюджетының касса үтәләше вақытында Бердәм бюджет счетларында акча белән идарә итә;

12) җирлек казнасыннан түләтүләр турында суд карарларын үтәү белән бәйлә башкарма документларны һәм башка документларны исәпкә алып бара һәм саклай;

13) җирлекнең бюджет Хисабын формалаштыра;

14) үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген тези;

15) бюджет йөкләмәләре лимитларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар ечен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гәмәлгә ашыра;

17) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра.

Җирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре җирлекнең җирле администрациясе һәм муниципаль районның җирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гәмәлгә ашырылырга мөмкин.

4. Җирлекнең ревизия комиссиясе җирле үзидарәнең финанс контроле буенча Даими эшләүче коллегиаль органы булып тора.

Ревизия комиссиясе авыл җирлеге Советына хисап тотар.

Җирлекнең ревизия комиссиясе РФ БК, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен башкара.

Җирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, җирлек советы карары белән билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;;

2) бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

3) җирлек бюджеты турындагы карар проектларына, шул исәптән җирлек бюджеты күрсәткелләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнелгәнлегенә экспертиза ясау;

4) муниципаль программаларга экспертиза;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган җитешсезлекләренә бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) эчке финанс аудитын гәмәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең

контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләргә үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәләлеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын үзә раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген теги;

3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкит итә;

5) бюджет язмасын теги, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм жирлек бюджетының тиешле еләшкән ути;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр теги һәм раслый;

10) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук РФ БК билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;

11.1.(жирлек исемнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

12) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләргә гамәлгә ашыра;

13) судта жирлек исемнән җавап бирүче вәкиле буларак, жирлеккә карата дөгъвалар буенча чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыяны каплау турында;

б) аның акчалата йөкләмәләрен үтәү ечен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгәндә аның казна учреждениесе булып торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгәндә тапшырыла торган бюджет йөкләмәләре;

в) Федераль закон нигезендә Халык-хокукый берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган муниципаль берәмлеккә карата башка дөгъвалар буенча.

Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта гариза бирүче вәкиле буларак, Россия Федерациясе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә, регресс тәртибендә акча түләттерү турындагы дөгъвалар буенча җирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата чыгыш ясый.

6. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) җирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йекләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бүлә һәм җирлек бюджетының тиешле елешен үти;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

3.1.(максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтөлешен тәэмин итә;;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Җирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) җирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген тези;;

2) җирлек бюджеты проекты һәм (яки) урта сроклы финанс планын тезү ечен кирәкле белешмәләр тапшыра;;

3) касса планын тезү һәм алып бару ечен белешмәләр бирә;

4) җирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганаclarы исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаclarы реестрына кертү ечен аларга беркетелгән керемнәр чыганаclarы турында белешмәләр тапшыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәрне фаразлау методикасын раслай;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8 статьяның 7.1 пунктындагы 7.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет тезегәндә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

7.1. Җирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә җирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлегендә бюджет керемнәре баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән бюджет керемнәре терләре (терләре) булырга тиеш.

8. Җирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дереслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә

алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирик бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган ечен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру ечен Федераль казначылык органына йекләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына жирик бюджет керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрән гамәлгә ашыру ечен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын тәзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр ечен акча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү ечен кирәкле мәгълүматны, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бирә;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләттерүгә еметсез дип тану турында Карар кабул итә;

8) РФ БК һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

Бюджет керемнәре администраторларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук алар карамагында булган бюджет керемнәренең Баш администраторлары тарафыннан бюджет керемнәре администраторына вәкаләтләрән бирә торган хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Жирик бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирик бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлеген тәзи;

2) жирик бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) жирик бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү ечен бүлеп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) жирик бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрән бүлә һәм жирик бюджетының тиешле елешен үти;

5) жирик бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет хисаплылыгын тәзи;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрән нигезләүне тәшкил итә.

8 статьяның 9.1 пункттындагы 9.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет тезегәндә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук менәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

9.1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гәмәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исемнәре һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары булырга тиеш.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары буенча керемнәре һәм түләүләре планлаштыруны (фаразлауны) гәмәлгә ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында керүен контрольдә тота;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләре тәмин итә;

4) бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра;

6) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра.

11. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын тәзи һәм башкара;

2) бюджет йекләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йекләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;;

3) үзәндә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәмин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәмин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын бирә;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет хокук менәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләре гәмәлгә ашыра.

12. Эчке финанс аудитын оештыру һәм гәмәлгә ашыру буенча бюджет процессында аерым катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы житәкчесенә, бюджет акчаларын бүлүченә житәкчесенә, бюджет акчаларын алучы житәкчесенә, бюджет керемнәре администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторы житәкчесенә Формалаштыру һәм бирү эшчәнлеге булып тора:

а) бюджет акчаларын бүлүченә, бюджет акчаларын алучының, бюджет керемнәре администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары

администраторының (алга таба - бюджет акчалары администраторының), бюджет акчаларының баш администраторының (алга таба-бюджет акчалары администраторының) бюджет вәкаләтләрен үтәүне бәяләү нәтижәләре турында мәгълүмат, шул исәптән бюджет хисаплылыгының дереслеге турында бәяләмә;

б) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү, шул исәптән бюджет акчаларын куллануның нәтижәләлеге һәм нәтижәләлеге арттыру турында тәкъдимнәр;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән карарларны үтәү нәтижәләре турында бәяләмә.

2. Эчке финанс аудиты максатларда гамәлгә ашырыла:

а) бюджет акчалары баш администраторының, бюджет средстволары администраторының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган билгеләнгән хокукий актларда, үз бюджет вәкаләтләрен үтәүгә карата таләпләрне үтәү (алга таба - эчке финанс контроле) максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке процессның ышанычлылыгын бәяләү һәм эчке финанс контролен оештыру турында тәкъдимнәр әзерләү максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке финанс контроле ышанычлылыгын бәяләү (алга таба-эчке финанс контроле);

б) бюджет хисаплылыгының дереслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең бюджет исәбен алып баруның бердәм методологиясенә, Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет хисаплылыгын тезү, тапшыру һәм раслау тәртибенә, шулай ук РФ БК 264.1 статьясындагы 5 пункты нигезендә кабул ителгән ведомство (эчке) актларына туры килүен раслау;;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү.

3. Эчке финанс аудиты структур бүлекчәләренең функциональ бәйсезлеге принцибы нигезендә яисә эчке финанс аудитының федераль стандартларында каралган очрақларда, бюджет акчаларының баш администраторы (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының вәкаләтле вазыйфаи затлары (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының, шулай ук әлеге статьяда каралган вәкаләтләргә тапшыру очрақларында гамәлгә ашырыла, - бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) яисә вәкаләтле вазыйфаи затлар (хезмәткәрләре) тарафыннан күрсәтелгән вәкаләтләр аңа тапшырыла.

4. Бюджет акчалары администраторы үз карамагындагы бюджет акчаларының баш администраторына яисә бюджет акчаларының әлеге баш администраторына эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

5. Эчке финанс аудиты Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке финанс аудитының федераль стандартларында эчке финанс аудитын гамәлгә ашырганда функциональ бәйсезлек принцибы, бурычлар, эчке финанс аудитын оештыру, планлаштыру һәм уздыру нигезләре һәм тәртибе, аның нәтижәләрен гамәлгә ашыру, вазыйфаи затларның (хезмәткәрләренең) хокуклары һәм бурычлары, шулай үк эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләргә тапшыру очрақларын һәм тәртибен билгеләргә тиеш.

Бюджет акчаларының Баш администраторлары, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыручы бюджет акчалары администраторлары эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган ведомство (эчке) актларын чыгара.

6. Бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфатын, шулай ук активлар белән идарә

итү сыйфатын, муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу сыйфатын мониторинглауны үз эченә алган финанс менеджменты сыйфаты мониторингы үткәрелә:

а) бюджет акчаларының баш администраторларына карата ул билгеләнгән тәртиптә финанс органы;

б) бюджет акчаларының баш администраторы үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә.

7. Финанс менеджменты сыйфаты мониторингын үткөрү тәртибен шул исәптән билгели:

а) финанс менеджменты сыйфаты күрсәткечләрен исәпләү һәм анализлау, күрсәтелгән мониторингны уздыру өчен кирәкле мәгълүматны формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре;

б) финанс менеджменты сыйфаты мониторингы нәтижәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.

8. Бюджет акчаларының баш администраторы финанс органы каравына үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджментының сыйфаты мониторингын үткөрү вәкаләтләрен тапшыру турында тәкъдим керткәргә һәм финанс органы белән килешенеп, әлеге вәкаләтләрен финанс органына тапшырырга хокуклы.

9 статья. Казна учреждениеләренең хокукый хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән хезмәттәшлеге РФ БК нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс ягыннан тээмин итү жирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә кую документында каралган булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр жирлек бюджетына керә.

3.1. Казна учреждениесе тарафыннан керем китерә торган эшчәнлекне башкарганда күрсәтелгән хезмәтләр һәм (яки) башкарылган эшләр ечен түләүне һәм (яки) түләү күләмен билгеләү тәртибе, муниципаль хокукый актларда башкасы каралмаган булса, казна учреждениесе карамагында булган муниципаль орган тарафыннан билгеләнә.

4. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә аңа ачылган шәхси счетлар аша бюджет акчалары белән операцияләр башкара.

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәләргә тиешле муниципаль контрактлар, башка килешүләр (килешүләр) төзү һәм түләү, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йекләмәләре лимитлары чикләрендә, кабул ителгән һәм үтәлмәгән йекләмәләренә исәпкә алып, жирлек исемнән башкарыла.

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр (килешүләр) тезегәндә әлеге пункт таләпләрен бозу казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы дөгъвасы буенча аларны суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану ечен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алучы буларак казна учреждениесенә бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак бюджет йекләмәләре лимитларын

киметкән очракта, ул казна учреждениесе тарафыннан тезелгән Бюджет йөкләмәләрен үти алмавына китерә торган элек житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта:

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу елкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәясе һәм (яки) сроклары һәм (яки) товарның (эшләр, хезмәт күрсәтүләрнең) күләме (куләме)буенча) килештерүне тәмин итәргә тиеш;

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнең (килешүләр) яңа шартларын килештерүне, ә яңа шартлар буенча килешү (килешү) булмаганда, казна учреждениесе килешүне өзүне тәмин итәргә тиеш.

Муниципаль контракт, башка килешү (килешү) ягы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын үзгәртүгә турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыяны гына түләтүне таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә ағымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарның план чорына кагылышлы еләшендә үз кечләрен югалткан дип танылган очракта, казна учреждениесе, планлы чорда түләнергә тиешле элек тезелгән шартнамәләрне һәм килешүләрне езу турында, күрсәтелгән шартнамәләргә һәм килешүләргә естәмә килешүләр тезү шарты белән, карар кабул итмәскә хокуклы.

7. Аның акчалата йөкләмәләрен үтәү ечен казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә, мондый йөкләмәләр буенча жирлек исемнән бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы жавап бирә, аның карамагында тиешле казна учреждениесе тора.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм жавап бирүче буларак местәкыйль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә башкарма документта күрсәтелгән акчалата йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә.

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазьләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

10.1. Бюджет акчаларын баш бүлүче белән килешү буенча казна учреждениесе килешү (килешү) нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

11. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

10 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган түбәндәге жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

жир салымы-норматив буенча 100 процент;

физик затлар милкенә салым-норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан һәм Татарстан Республикасы законнары белән РФ БКның 58 статьясы нигезендә билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым керемнәре кучерелә.

4. Жирлек бюджетының салым булмаган керемнәре РФ БК 41, 42 һәм 46 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүләшүгә бәйлә чыгым йекләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә.:

муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуға ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

халыкны социаль тәэмин итү;

муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;

бюджетара трансфертлар бирү;

халыкара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез кучерүләр бирү;

муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә граждандан яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында дөгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруға) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә.:

казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;

бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йекләмә үтәләшен финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр бирү;

муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруға) шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү ечен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләреннән тыш);

социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль

заказны үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр җитештерүчеләргә субсидияләр бирү.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

муниципаль биремнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтәлеше турындагы хисапка карата таләпләр.

физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йекләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), әгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган булса, йә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын тезегәндә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү ечен бюджет проектларын тезегәндә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль бирем муниципаль комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бер елга һәм еч елга кадәр срокка (бюджет проектын тезегәндә төгәлләштерергә мөмкин) тезелә.

Муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан физик затларга күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр елешендә физик затларга күрсәтелә торган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомумроссия база (тармак) исемлекләре (классификаторлары) нигезендә тезелә, аларны формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлекләргә (классификаторларга) җирлекнең чыгым йекләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне кертү рәхсәт ителми.

Җирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт күрсәтүгә һәм җирлекнең муниципаль учреждениеләре тарафыннан башкарылган эшләргә муниципаль йекләмәне шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомумроссия база (тармак) исемлегенә (классификаторына) кертелмәгән дәүләт (муниципаль) хезмәтләрнең тебәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә һәм муниципаль хокукый актларда каралган эшләргә һәм хезмәт күрсәтүгә һәм аларны үтәүгә муниципаль хокукый актларда каралган эшләрнең тебәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә формалаштырырга хокуклы., шул исәптән Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектларының уртак карамагындагы мәсьәләләр буенча аларга тапшырылган вәкаләтләрне һәм вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда. Дәүләт (муниципаль) хезмәтләре һәм эшләрнең тебәк исемлеген (классификаторын) формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлеккә (классификатор) муниципаль берәмлекләрнең чыгым йекләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне кертү рәхсәт ителми.

Дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүләренең һәм эшләрнең тебәк исемлекләре (классификаторлары) дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр турында мәғлүмат урнаштыру ечен рәсми сайтта һәм «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында урнаштырыла.

Муниципаль бурыч бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органы карары нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре ечен тезелә.

7. Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итү җирле бюджетлар хисабына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль йекләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итү күләме, өлеге пунктның 1 абзацында каралган тәртиптә расланган норматив чыгымнар нигезендә, эшчәнлекнең билгеләнгән елкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органы карары буенча муниципаль йекләмәне үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга норматив чыгымнар кулланыла.

8. Муниципаль биремне Формалаштыру һәм муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэмин итү тәртибе РФ БК 69.2 статьясындагы 3 һәм 4 пунктлары нигезендә билгеләнә, шул исәптән:

1) муниципаль йекләмәне формалаштыру, үзгәртү, раслау, аның үтәлеше турында хисап формалаштыру кагыйдәләре һәм сроклары;

2) муниципаль йекләмәне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләмен билгеләү кагыйдәләре һәм сроклары, шул исәптән:

муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә чыгымнарның база нормативлары һәм аларга карата тезәтүче коэффициентлар нигезендә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны, шулай ук эшләрне башкаруга норматив чыгымнарны исәпләү һәм раслау;

муниципаль йекләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итүгә субсидияләрне күчерү сроклары һәм күләмнәре;

муниципаль йекләмә үтәлмәгән очракта (рехсәт ителгән (мемкин булган) тайпылышларны исәпкә алып) муниципаль йекләмә күрсәткечләренә туры килә торган күләмдә субсидияне кире кайтару (муниципаль йекләмә үтәлмәгән булса);

3) гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль заданиенең үтәлешен тикшереп торы кагыйдәләре.

8.1. Муниципаль бурыч муниципаль заданиенең күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр (башкарыла торган эшләр) күләмен характерлый торган күрсәткечләренә, шулай ук күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын характерлый торган муниципаль йекләмә күрсәткечләренә ирешмәгән (рехсәт ителгән (мемкин) кире кагылган) очракта, әгәр мондый күрсәткечләр муниципаль биремдә билгеләнгән булса, үтәлмәгән булып тора.

9. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү.

Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү үз эченә ала:

хезмәткәрләрен акчалата тоту (акчалата бүлек, эш хакы), җирле үзидарә органнары хезмәткәрләрен, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләренә, башка Категория хезмәткәрләренә биләгән затларны акчалата

тоту (акчалата бүлөк, эш хагы), хезмэт шартнамэләре (хезмэт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түлөөләр;

муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу;

Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыйымнарны һәм башка мәжбури түлөөләрне түлөү;

аның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

10. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу, контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә, РФ БК нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу елкәсендә контракт системасы турында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу елкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә тезелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу план-графикы нигезендә тезелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы 3 пунктнда билгеләнгән очрактан тыш, бюджет йекләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Муниципаль заказчылар, бюджет йекләмәләре лимитларын чакыртып алу чорында, аларны бюджет турындагы карарга туры китерү максатларында, финанс органы билгеләгән тәртиптә исәпкә куелган бюджет йекләмәләре күләменнән артмаган күләмдә муниципаль контрактлар тезергә хокуклы.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар теземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алып барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар теземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмэт күрсәтүләрнең кыскача атамасы; тээминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашуы; сатып алу бәясен һәм датасын үз эченә алырга тиеш.

11. Бюджет турындагы карарда бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йекләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән тәртипне раслаганчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йекләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) яисә алучыларга житкерү рехсәт ителми.

Әлеге пунктта күрсәтелгән шартларның үтәлешен контрольдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

12. Халыкны социаль тээмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданның социаль түлөөләр бирүгә йә гражданның социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданның файдасына товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тээмин итүгә чыгым йекләмәләре гавами норматив йекләмәләр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йекләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йекләмәләрнең һәр тере буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру рәвешендә аерым карала.

13. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга субсидияләр - товарлар (жиңел һәм мотоцикллардан, алкогольле продукциядән тыш) житештерү, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйлә алынмаган керемнәрне каплау һәм (яки) товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйлә чыгымнарны каплау (каплау)максатларында, күрсәтелгән виноградтан житештерелгән товарлар: шәраб, чемерле шәраблар (шампан шәрабы), ликер шәрабларының сакланган географик якланган урыны (махсус шәраблар) күрсәтелгән булуын (махсус шәраблардан тыш), экспортка жибөрү ечен билгеләнгән, (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукый актларында башкача каралмаган булса), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән, шулай ук РФ БК 78 статьясындагы 6-8 пунктларында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче затларга - жирле бюджет турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне жайга салучы муниципаль хокукый актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.:

1) субсидияләр алу хокукына ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;

2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе;

3) тиешле бюджетка субсидияләрне кире кайтару тәртибе, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле бюджетка;

4) агымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтүләр белән бәйлә чыгымнарны финанс ягыннан тәэмин итү максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йекләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очрактары һәм тәртибе.;

5) субсидия бирә торган бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) һәм муниципаль финанс контроле органы тарафыннан аларны алучылар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне мөжбүри тикшерү турында нигезләмә.

Әлеге пунктта каралган шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар әлеге пунктның 3-8 һәм 17 абзацларында каралган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына кире кайтарылырга тиеш.

Әлеге пунктта күрсәтелгән субсидияләр аларны бирү турында шартнамәләргә (киләшүләргә) һәм (яисә) аларны бирүне жайга салучы муниципаль хокукый актларга һәм әлеге шартнамәләр (киләшүләр) буенча йекләмәләрне үтәү максатларында тезелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә)

кертелә торган мәжбүри шарт булып субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (киләшүләр) буенча тәэмин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы тора, муниципаль унитар предприятиеләрдән, хужалык ширкәтләреннән һәм жәмгыятьләрдән тыш, аларның устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмгыятьләр һәм аларның устав (жыелма) капиталларында катнашында коммерция оешмалары катнашында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләр (киләшүләр) буенча йөкләмәләргә үтәү максатларында тәзәлгән килешүләр (киләшүләр) буенча, Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, һәм муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларының, максатларының һәм тәртибенең үтәләшен тикшерү.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр биргәндә, аларны бирүне жайга салучы муниципаль хокукый актларга товарлар житештерү (гамәлгә ашыру), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) аларны күрсәтүне жайга салучы муниципаль хокукый актларга бәйлә чыгымнарны финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) кертелгән мәжбүри шарт булып, чит ил валютасы акчалары исәбәннән сатып алуны тыю тора, моннан тыш, операцияләрдән, югары технологияле чит ил жиһазларын, чимал һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә), шулай ук әлеге юридик затларга субсидияләр бирүне жайга салучы муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән операцияләр максатларына ирешү белән бәйлә рәвештә Россия Федерациясенең валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралган субсидияләр муниципаль - хосусый партнерлык турында килешүләрдә, муниципаль - хосусый партнерлык турында Россия Федерациясә законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациясә законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә тәзәлгән концессион килешүләр һәм шартлар нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә ала.

Бюджет турындагы карарда юридик затларга (муниципаль учреждениеләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган грантлар бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләргә жирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге пунктның 13 абзацында каралган карарлар белән билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиешле Башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

Бюджет турындагы карарда жирлек бюджетыннан акцияләренә (өлешләренә) муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга, күрсәтелгән юридик затлар милкәндә булган (федераль законнарда билгеләнгән очракларда) капитал тәзәләш объектларына (әлек күрсәтелгән юридик затлар тарафыннан капитал кертмәләргә бәйлә чыгымнарны каплауга муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин., һәм (яисә) алар тарафыннан күчмәсез милек объектларын сатып алуга, алга таба мондый юридик затларның устав капиталларын Россия Федерациясә законнары нигезендә арттыру белән бәйлә. Әлеге абзацта каралган субсидияләр бирү турындагы карарлар жирле бюджеттан күчмәсез мөлкәт объектларын сатып алуга капитал салуларны гамәлгә ашыруга һәм (яисә) күчмәсез мөлкәт объектларын сатып алуга жирле администрациянең муниципаль хокукый актлары рәвешендә алар билгеләнгән тәртиптә кабул ителә. Капиталь

тезелеш объекти ечен инвестицияларне дәлилләүне эзерләү Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри булса, мондый капитал тезелеш объектарына карата күрсәтелгән карарлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижеләре, шулай ук проектлауга расланган бирем нигезендә кабул ителә.

Әлеге пунктның 15 абзацында каралган субсидияләр бирү субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучы һәм субсидия бирелә торган юридик зат арасында тезелә торган шартнамәгә (киләшүгә) туры китереп гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән шартнамәгә (киләшүгә) әлеге пунктның 15 абзацында каралган субсидия бирелгән юридик затның әлеге пунктның 15 абзацында каралган субсидияне билгели торган нигезләмәләр, әлеге пунктның 15 абзацында күрсәтелгән капитал салуларны гамәлгә ашыруга һәм (яисә) күчмәсз мелкәт объектарын сатып алуга алынган акчалар исәбеннән, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән очракларда муниципаль милеккә тапшырылырга тиешле капитал тезелеш объектарын тезү (реконструкцияләү) максатларында сатып алуларны гамәлгә ашыру бурычын билгели торган нигезләмәләр кертелергә тиеш., дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу елкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук хисап финанс елында кулланылмаган субсидия калдыгын (әлеге пунктның 15 абзацында күрсәтелгән чыгымнарны каплауга субсидияләр һәм финанс ягыннан тәмин итү чыганагы күрсәтелгән субсидия булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен түләү ечен кирәкле сумма чикләрендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) тиешле бюджетка кире кайтару турында нигезләмә, әгәр бюджет акчаларын алучы тарафыннан әлеге субсидиянең, субсидия бирү максатларына әлеге пунктның 17 абзацында күрсәтелгән хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә әлеге акчалардан файдалануга ихтыяж булу турында карар кабул ителмәде.

Әлеге пунктта каралган субсидияләр бирү тәртибе, субсидияләр бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) таләпләрне дә кертәп, жирле администрациянең муниципаль хокукый актылары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның 1, 13 - 17 абзацларында күрсәтелгән юридик затларга, шул исәптән «Россия Федерациясендә сәнәгать сәясәте турында» 2014 елның 31 декабрәндәге 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә тезелгән махсус инвестицион контрактлар шартлары нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) тезү һәм муниципаль хезмәт турында килешүләр тезү - муниципаль берәмлек исемәннән расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогыныннан артып киткән вакытка муниципаль берәмлек исемәннән концессион килешүләр жирле администрация карарларында каралган очракларда гамәлгә ашырыла.

«Россия Федерациясендә капитал салуларны яклау һәм бүлөкләү турында» 2020 елның 1 апреләндәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә тезелгән капитал салуларны яклау һәм бүлөкләү турында шартнамә (киләшү) тезү күрсәтелгән Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм күләмнәре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктның 18 һәм 19 абзацларында күрсәтелгән субсидияләр бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) һәм күрсәтелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) үзгәрешләр кертүне яисә аларны езүне күздә тоткан естәмә килешүләр финанс органы тарафыннан раслана торган типлаштырылган формалар нигезендә тезелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш),

шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук мондый хезмәтләргә башкаручы физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәмин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе кодексының 78.4 статьясы нигезендә җирлек бюджетыннан бирелә.

14. Җирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән социаль елкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказны үтәү кысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милекне карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, субсидияләр карала.

Җирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Субсидияләр бирү тәртібе әлеге пунктның 1 абзацы нигезендә җирлек бюджетыннан Башкарма комитет карары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның 2 абзацы нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын (РФ БК 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) билгеләү тәртібе башкарма комитет яисә аның вәкаләтле җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Әлеге пунктның 2 абзацы нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртібен билгеләүче муниципаль хокукый актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктта каралган субсидияләр бирү гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары һәм бюджет яки автоном учреждениеләр арасында төзелә торган субсидияләр бирү турындагы килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Җирлек бюджеты турындагы карарда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләү һәм җирлек бюджетыннан бирү тәртібе җирле администрациянең муниципаль хокукый актлары яисә җирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә. Күрсәтелгән муниципаль хокукый актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм субсидия биргән бюджет акчаларын баш бүлүчә (бүлүчә) һәм муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртібен үтәүне муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан мәҗбүри тикшерү турындагы нигезләмәләрдә булырга тиеш.

Әлеге пунктның 6 һәм 9 абзацларында күрсәтелгән субсидияләр, аларны бирү турында шартнамәләргә (шартнамәләргә) һәм (яисә) аларны бирү тәртібен җайга салучы муниципаль хокукый актларга кертелә торган мәҗбүри шартлар һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йекләмәләргә үтәү максатларында тезелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәмин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы булып тора., субсидияләр алучылар чыгымнарын финанс белән тәмин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләр (килешүләр) буенча йекләмәләргә үтәү максатларында, субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртібен үтәүне тикшерү һәм субсидияләр алучыларның, чит ил валютасы чыгымнарын финанс ягыннан тәмин итү максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю, субсидияләрдән тыш, муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртібен үтәүне тикшерүне гамәлгә ашыру ечен тезелгән килешүләр (килешүләр) буенча тезелгән, югары

технологияле импорт жиһазлары, чимал һәм комплектлау әйберләре, шулай ук норматив хокукый актларда, муниципаль хокукый актларда, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфаи заты, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы, җирле администрация карарлары белән билгеләнгән очрақларда башка операцияләр башкарганда гамәлгә ашырыла.

Бюджет турындагы карарда җирле администрация карарлары нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр рәвешендә грантлар, шул исәптән җирле администрация органнары тарафыннан үткәрелә торган конкурслар нәтижәләре буенча бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү ечен бюджет ассигнованиеләре карала ала, аларга карата күрсәтелгән органнар гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмый торган учреждениеләргә дә кертеп.

Күрсәтелгән субсидияләргә җирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге пунктның 9 абзацында каралган карарлар белән билгеләнмәгән булса, Башкарма комитет карары белән билгеләнә, ул Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр исәбеннән түләнергә тиешле товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү турында бюджет һәм Автоном учреждениеләргә шартнамәләренә яклар килешүе буенча субсидияләр бирү ечен элек бирелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очрақта товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр ечен түләү күләмен һәм (яисә) срокларын үзгәртү һәм (яисә) күләмен үзгәртү мөмкинлеге турындагы шарт кертелә.

РФ БК нигезендә ағымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карарның план чорына кагылышлы елешендә үз кечләрен югалткан дип танылган очрақта, бюджет яисә автоном учреждениесе план чорында түләнергә тиешле шартнамәләргә план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә естәмә килешүләр тезү шарты белән әлеге пунктта каралган шартнамәләргә езу турында Карар кабул итмәскә хокукы.

Әлеге пунктның 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) авыл җирлегә бюджетыннан һәм аларга үзгәрешләр кертүне яки аларны езүне күздә тоткан әлеге шартнамәләргә (килешүләргә) естәмә килешүләр финанс органы тарафыннан раслана торган типлаштырылган формалар нигезендә тезелә.

Социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягынан тәмин итү максатларында әлеге пунктның 6 абзацында күрсәтелгән, мондый хезмәтләргә башкаручы булган коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр РФ БК 78.4 статьясы нигезендә җирлек бюджетыннан бирелә.

Әлеге пунктның 2, 6 һәм 9 абзацларында каралган субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) тезү җирле администрация карарларында каралган очрақларда җирлек бюджетыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогынан артып киткән вакытка гамәлгә ашырыла.

15. Җирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капитал тезелеш объектларына яисә муниципаль милеккә күчмәсез мелкәт объектларын сатып алуға (алға таба-әлеге пунктта) субсидияләр каралырга мөмкин - әлеге учреждениеләрдә оператив идарә итү хокукында булган йә әлеге предприятиеләрдә оператив идарә итү яки хужалык алып бару хокукында булган

теп акчалар бәясен, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалык алып бару хокукына нигезләнгән устав фондын алга таба арттыру белән бәйле рәвештә, әлеге пунктның 2 абзацында күрсәтелгән карарлар нигезендә.

Жирлек бюджетыннан әлеге пунктта каралган субсидияләр исәбеннән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру ечен бюджет ассигнованиеләре бирү турында карарлар кабул итү һәм күрсәтелгән субсидияләр бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралган субсидияне бирү бюджет акчаларын алучы һәм бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алга таба - субсидия бирү турында килешү) арасында төзелә торган субсидия бирү турындагы килешү нигезендә, әлеге пунктның 16 абзацы нигезләмәләрен исәпкә алып, расланган бюджет йекләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогына гамәлгә ашырыла.

Субсидия бирү турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчәмсез мелкәтнең берничә Капиталь төзелеш объектына карата төзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алырга тиеш:

субсидия бирү максаты һәм аны һәр объектка карата еллар буенча бүленеп, үзгәртеп коруга (реконструкцияләүгә, шул исәптән реставрация элементлары белән, техник жиһазландыруга) яисә сатып алуга субсидия бирелә торган субсидия күләме, аның исеме, егәрлеге, төзелеш (реконструкцияләү) вакыты, шул исәптән реставрация, техник яңадан коралландыру элементлары белән) яисә объектның бәясен, шулай ук финанс ягыннан тәэмин итүнең барлык чыганаclarы хисабына муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләмен күрсәтеп,;

әлеге Килешүне гамәлгә ашырганда субсидия бирү турында килешү якларының хокукларын һәм бурычларын һәм аларның үзара хезмәттәшлеге тәртибен билгели торган нигезләмәләр;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу елкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән нигезләмәләренә субсидияләрдән файдаланганда автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәү турында шарт;

финанс органында субсидияләр белән операцияләренә исәпкә алу ечен лицевой счет ачу бурычын, ә жирле администрация Федераль казначылык органы белән Федераль казначылык органы тарафыннан Автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә шәхси счетын ачу һәм алып бару турында Федераль казначылык органында - Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында килешү тезегән очракта-муниципаль автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә шәхси счетын ачу һәм алып бару бурычын билгели торган нигезләмәләр;

субсидия күчәрүнең сроклары (срокларын билгеләү тәртибе), шулай ук әлеге пунктның 8 абзацында күрсәтелгән шәхси счетка субсидия күчәрү бурычын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә субсидия бирүче бюджет акчаларын алучының хокукын билгели торган нигезләмәләр;

чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегә, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә кабул ителгән очракта, субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучының карары, әлеге акчаларны субсидия бирү

максатларына жибөрү ихтыяжы булган очракта, Чираттагы финанс елы башына элеге учреждениеге, предприятиеге элек санап кителгән калдык күлөмөндө кире кайтару тәртибе;

тикшерү нәтижэләре буенча элеге учреждение, предприятие тарафыннан субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән максатларны һәм шартларны бозу фактлары ачыкланган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан файдаланылган суммаларны кире кайтару тәртибе;

бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан субсидияләр бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән шарт каралган булса, муниципаль милек объектына капитал салуларны башка чыганаclar исәбенә финанслау турындагы шартны бозган ечен бирелә торган субсидия күлөмө туктатып торуны йә киметүне күздә тоткан нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениеге, муниципаль унитар предприятиеге субсидияләрден файдалану турында хисап бирү тәртибе һәм сроклары;

субсидия бирү турындагы килешүгә үзгәрешләр кертү очраklары һәм тәртибе, шул исәптән РФ БК нигезендә бюджет акчаларын алуыга субсидияләр бирү ечен билгеләнгән тәртиптә бюджет йекләмәләре лимитларын киметкән очракта, шулай ук субсидия бирү турындагы килешүне вакытыннан алда туктату очраklары һәм тәртибе.

Башкарма комитет карары белән бюджет акчаларын алучыларга субсидияләр бирү турында бюджет акчаларын алуы тарафыннан расланган бюджет йекләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогыннан артып киткән тиешле карарларны гамәлгә ашыру срогына субсидияләр бирү турында килешүләр тезү хокукы бирелергә мемкин.

Чираттагы финанс елы башына субсидия биргән бюджет акчаларын алуының карары булмаганда, Чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган калдык күлөмөндә акчаларны түләттерү тәртибе, элеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибөрү ихтыяжы булганда, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал тезелеш объектларын тезү (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан коралландыру) яки элеге пунктта каралган субсидия хисабына түләнергә тиешле күчөмсөз мелкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алу максатларында тезелгән килешүләр, РФ БК нигезендә субсидия бирү ечен билгеләнгән тәртиптә бюджет акчаларын алуыга элек житкерелгән бюджет йекләмәләре лимитларын киметкән очракта түләү күлөмө һәм (яки) срокларын һәм (яки) эш күлөмө үзгәртү мемкинлеге турындагы шарт кертелә.

Элеге пунктта каралган Шартнамәнең ягы бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән күрсәтелгән шартнамә шартлары үзгәрүгә турыдан-туры бәйлә реаль зыянны каплауны таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарның план чорына кагылышлы елешендә үз кечләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә естәмә килешүләр тезү шарты белән элеге пунктта каралган шартнамәләрне езу турында Карар кабул итмәскә хокуклы.

Жирлек бюджетын үтәгәндә элеге пунктта каралган субсидияләр, элеге пунктның 22 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек

объектларына бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турында Карар кабул ителгән муниципаль милек объектларына яисә муниципаль милек объектларына карата бирелә.

Жирлек бюджетын үтәгәндә өлеге пунктның 21 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчы булган казна учреждениесе тибын үзгәртү очрагында, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү рехсәт ителә., өлеге объектларга бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, моңа кадәр тезелгән муниципаль контрактларга-казна учреждениесен бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамә теренә алыштыру елешендә үзгәрешләр керткәннән соң, бюджет яисә автоном учреждениегә яисә аның оештыру - хокукый рәвешен үзгәрткәннән соң муниципаль унитар предприятиегә яисә аның оештыру-хокукый рәвешен үзгәрткәннән соң, казна учреждениесе тарафыннан элек тезелгән муниципаль контрактларга үзгәрешләр кертелгәннән соң, - бюджет яисә автоном учреждениенен, муниципаль унитар предприятиенен граждан-хокукый шартнамәсенә үзгәрешләр кертү турында күрсәтелә.

15.1. Жирлек бюджетында «социаль елкәдә дөүлэт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары нигезендә социаль елкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр каралырга мөмкин:

1) РФ БК 69.2 статьясында, өлеге Нигезләмәнен 11 статьясында каралган муниципаль йекләмәнен бюджет һәм автоном учреждениеләре тарафыннан үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итүгә;

2) конкурс нәтижеләре буенча тезелгән социаль елкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турында килешү өчен түләү;

3) социаль елкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэмин итү (каплау) турында Социаль сертификат нигезендә социаль елкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә.

Өлеге пунктның 2 һәм 3 пунктчаларында каралган субсидияләр жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, «социаль елкәдә дөүлэт (муниципаль) социаль хезмәтләре күрсәтүгә дөүлэт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручыларны сайлап алу нәтижеләре буенча тезелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Өлеге пунктта каралган килешүләр социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль заказда күрсәтелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтү вақытына тезелә, ул өлеге пунктның 2 һәм 3 пунктларында каралган субсидияләр бирүгә бюджет йекләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогыннан артып китәргә мөмкин.

Хисап финанс елында кулланылмаган өлеге пунктның 2 һәм 3 пунктларында каралган килешүләр нигезендә бирелә торган субсидияләр калдыклары, өлеге килешүләрдә билгеләнгән шартларны үтәгән очракта, социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручылар карамагында кала.

16. Жирлек бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар кысаларында, өлеге пунктның өченче абзацында күрсәтелгән карарлар нигезендә муниципаль милек объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет

инвестицияларен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Бюджет инвестицияларен гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән капитал тезелеш объектлары яисә бюджет инвестицияларен гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль милеккә сатып алынган күчәмсез мөлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә итү яки хужалык алып бару хокукында беркетелә, алга таба теп акчаларның бәясе арта бара, муниципаль унитар предприятиеләрдән оператив идарә итү яки хужалык алып бару хокукында булган яисә муниципаль унитар предприятиеләрдән, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалык алып бару хокукына нигезләнгән устав фонды составына кертелә.

Жирлекнең муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре һәм әлеге объектка бюджет инвестицияларен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль заказчы булган жирлекнең жирле үзидарә органнарына килешүләр нигезендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияларен гамәлгә ашырганда күрсәтелгән органнар исемнән муниципаль контрактларны гавами-хокукый берәмлек исемнән тәзу һәм үтәү буенча муниципаль заказчы вәкаләтләрен түләүсез нигездә тапшыру хокукы бирелә (алга таба-килешүләр нигезендә) күрсәтелгән органнарга карата гамәлгә куючылар функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә күрсәтелгән органнар аларга карата тиешле гавами-хокукый белем бирү мелкәте милекчесе хокукларын гамәлгә ашыручы муниципаль унитар предприятиеләргә вәкаләтләрен тапшыру турында килешү.

Вәкаләтләрен тапшыру шартлары һәм муниципаль милеккә карата вәкаләтләрен тапшыру турында килешүләр тәзу тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Вәкаләтләрен тапшыру турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчәмсез мелкәтнең берничә Капиталь тезелеш объектына карата тезеләргә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алырга тиеш:

бюджет инвестицияларен гамәлгә ашыру максаты һәм капитал тезелеш объектына яки күчәмсез мелкәт объектына карата аның исеме, егәрлеге күрсәтелгән еллар буенча бүленеп бирелгән аларның күләме яисә әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарларга туры килә торган объект бәясенә, шулай ук муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләменә, шул исәптән әлеге пунктның 4 абзацында күрсәтелгән тиешле органга каралган бюджет ассигнованиеләре күләменә, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, тиешле;

бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә әлеге пунктның 4 абзацында күрсәтелгән орган йезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек исемнән тәзу һәм үтәү буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр, муниципаль контрактлар;

үзләренә тапшырылган вәкаләтләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен бюджет яки автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә җаваплылыгы;

әлеге пунктның 4 абзацында күрсәтелгән органның бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә вәкаләтләрен тапшыру турында тезелгән килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә хокукын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә

бюджет исәбен алып бару, әлеге пунктның 4 абзацында күрсәтелгән органга бюджет хисаплылығын тезү һәм бирү бурычын билгели торган нигезләмәләр.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү әлеге пунктның 4 абзацында күрсәтелгән органнарга федераль казначылык органнарында (финанс органнарында) бюджет акчаларын алучының муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру буенча операцияләрне исәпкә алу ечен тапшырылган вәкаләтләре буенча шәхси счетларын ачу ечен нигез булып тора.

Муниципаль заказчы вәкаләтләре муниципаль заказчы булып торучы жирле үзидарә органнары, акцияләре (елешләре) жирлеккә карый торган, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда, алга таба күрсәтелгән объектларны әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарлар нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында тапшыру белән жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән карарларда муниципаль заказчы вәкаләтләре тапшырыла торган юридик затлар турында мәгълүмат булырга тиеш.

Әлеге пунктның 13 абзацында Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында капитал тезелеш объектларын тапшыру Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент елешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул жирлекнең Россия Федерациясә граждән законнары нигезендә юридик затларның устав (жыелма) капиталларында катнашуы белән рәсмиләштерелә. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Гавами-хокукый компанияләргә яисә башка юридик затларга әлеге пунктта каралган вәкаләтләрне тапшырганда аларга әлеге пунктның 4 абзацында билгеләнгән бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр ечен нигезләмәләр тарала.

Муниципаль милектәге капитал тезелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Жирлек бюджетын үтәгәндә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рөхсәт ителми, алар буенча, әлеге пунктның 18 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында карар кабул ителгән.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пунктның 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рөхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждение тибындагы яисә муниципаль унитар предприятиенә оештыру-хокукый рәвешә билгеләнгән тәртиптә үзгәргән очракта, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.2 статьясында каралган субсидияләр алучылар булып торучы муниципаль унитар предприятиенә оештыру-хокукый формасы үзгәргән очракта, әлеге пунктның 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бирү рөхсәт ителә, бюджет яисә автоном учрежденигә, муниципаль унитар предприятиегә шартнамәнең ягын - бюджет яки автоном учрежденигә, муниципаль унитар предприятиегә, казна учреждениесенә һәм шартнамә теренә - бюджет яки автоном учреждениенә, муниципаль унитар предприятиенә муниципаль контрактка алыштыру елешендә тиешле үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән объектларга капитал салуларны гамәлгә ашыру ечен субсидияләр бирү турындагы карарга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң казна учреждениесенә;

Муниципаль милеккә карамаган (кертеләргә мөмкин түгел) муниципаль милек объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Россия Федерациясе субъекты бюджеты турында закон нигезендә жирле бюджетлардан гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек объектларына капитал салуларны финанслашуга жирле бюджетларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирле бюджетларга күрсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

Капиталь тезелеш объектларына капитал салуларны һәм (яки) күчәмсез мелкәт объектларын сатып алуны финанслашуга жирле бюджетларга күрсәтелгән субсидияләр бирү муниципаль милеккә керми (кертеләргә мөмкин түгел).

17. Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент еләшенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек еләшен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек бюджетыннан жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга күрсәтелгән юридик затлар милкендәге капитал тезелеш объектларына һәм (яки) алар тарафыннан күчәмсез мелкәт объектларын сатып алуға йә күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына мондый ярдәмче жәмгыятьләр милкендә булган капитал тезелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру ечен кертем бирү максатларында бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар, (яисә) мондый бүлендек жәмгыятьләр тарафыннан күчәмсез милек объектларын сатып алу ечен жирлек бюджетыннан Башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары рәвешендә кабул ителә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә капитал тезелеш объекты ечен инвестицияләрне нигезләүне әзерләү мәжбүри булса, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән карарлар, шул исәптән, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауға расланган бирем нигезендә дә, Капиталь тезелеш объектларына карата кабул ителә.

Башкарма комитет һәм әлеге пунктның 1 абзацында Күрсәтелгән юридик зат арасында жирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында шартнамә бюджет турындагы карар үз кеченә кергән көннән соң еч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турындагы шартнамәләргә кертелә торган мәжбүри шарт булып, югары технологияле чит ил жиһазларын, чималын һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә) Россия Федерациясе валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары белән билгеләнгән башка операцияләрне бюджет инвестицияләре бирү максатларына ирешүгә бәйле операцияләрдән тыш, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тую тора., шул исәптән әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең жирле администрациясе, шул исәптән әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү белән бәйле рәвештә тезелгән шартнамәләргә жирлек

бюджеты акчалары исәбеннән таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү ечен нигез булып тора.

18. Әлеге статьяда каралган субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү шарты булып, аларны алучыларда тиешле гавами-хокукий берәмлек алдындагы акчалата йекләмәләр буенча кичектерелгән (жайга салынмаган) бурычлары булмау тора, аның бюджетыннан субсидияләр, бюджет инвестицияләре (жирле администрация билгеләгән очрактан тыш) бирү планлаштырыла.

12 статья. Башкарма комитетның резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым елешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

Жирлек бюджетының чыгым елешендә жирлек Советының резерв фондын булдыру тыела.

Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты тұрындагы карар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

Башкарма комитетның резерв фонды акчалары кетелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәэмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигий бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткәргә, шулай ук әлеге пунктның 6 абзацында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жиберелә.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карары буенча файдаланыла.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йекләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлеп бирү яисә чыгым йекләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә ағымдагы финанс елында жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, жирлек бюджетына естәмә керемнәрнең тиешле чыганақлары булганда һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда, Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мемкин. жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьяларына үзгәрешләр кертү турында.

14 Статья. Жирлекнең чыгым йекләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йекләмәләре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча жирлек (муниципаль берәмлек исемнән) шартнамәләр (киләшүләр) тезү.;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү.;

3) жирлек исемнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан килешүләр (киләшүләр) тезү.

2. Әлеге статьяның 1 пунктындагы 2 һәм 4 абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан местәкийль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындагы 3 абзацында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә Россия Федерациясә БКның 140 статьясында каралган тәртиптә үтәлә.

Муниципаль берәмлектә тиешле субвенцияләренә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү ечен кирәкле естәмә чыгымнарны финанс белән тәмин итү үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбенә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары һәм жирлек арасында тезелгән килешүләр нигезендә үзенә тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләренең бер елешен муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга яисә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга бәйле чыгым йөкләмәләре, аларга тапшырылган килешүләр нигезендә муниципаль район һәм авыл жирлегә жирле үзидарә органнары арасында тезелгән килешүләр нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән күрсәтелгән килешүләр нигезендә билгеләнә, тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар исәбенә һәм чикләрендә Россия Федерациясә БК 142.4 һәм 142.5 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле бюджетара трансфертларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү ечен кирәкле естәмә чыгымнарны финанс белән тәмин итү күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбенә гамәлгә ашырыла.

5. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләренә үтәп, үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатларга, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларына, муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәт ечен түләү күләмнәрен һәм шартларын местәкийль билгели.

6. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләренә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрактардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән тешереп калдырылмаган мәсьәләләргә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алып барыла.

Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры финанс органы тарафыннан Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

15 статья. Бюджет кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, жирлек советы карары белән билгеләнә.

2021 елда жирле бюджет кытлыгы 15 статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә коронавирус инфекциясе таралуын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яки) түләүләргә естәмә нормативлары буенча салым керемнәренәң расланган күләмгә исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренәң расланган еллык гомуми күләмгәң 10 проценттан артмаска тиеш.

РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек өчен бюджет кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яисә) түләүләргә естәмә нормативлары буенча салым керемнәренәң расланган күләмгәң исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренәң расланган еллык гомуми күләмгәң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлек милкәндәге акцияләргә сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләргәң сатудан керемнәр кытлыгын финанслау чыганакалары составында жирлекләр Советы карары белән расланган һәм (яисә) бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлыгы өлеге пунктта билгеләнгән чикләүләргәң узып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап күрсәткечләргә буенча барлыкка килгән бюджет дефициты өлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргәң туры килергә тиеш.

15.1 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә

1. Жирлек алдындагы акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләргәң туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә буенча бурычларны исәптән тешерү һәм торгызу кагыйдәләргә (нигезләргә, шартлары һәм тәртибгә), РФ БК каралган очрактардан тыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләргә буенча

бурычларны) һәм мондый йөкләмәләргә үтәүне тәэмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм килешүләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру РФ БК 93.2 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә РФ БК 93.2 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм сетына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

16 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

а) жирлек бюджеты кытлыгы эчке финанслау чыганакалары составына кертелә:

номиналь хақы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле көгазьләргә урнаштырудан кәргән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (жирлеккә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма);

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу сөтларында калган акчаларны үзгәртү;

жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтөн чыганакалары;

б) жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтөн чыганакалары составына кертелә:

жирлек милкәндә булган акцияләргә һәм капиталда катнашуның башка рөвешләргә сатудан керемнәргә;

жирлек бюджет чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантия бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләргә үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнең башка бурыч йөкләмәләргә түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирлек бюджетның бердәм сөтыннан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджетның бердәм сөтына күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирлек бюджетның бердәм сөтында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләргә үткәргәндә.

в) агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калдыклары:

хисап финанс елында айдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмдә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек советы карары белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса езеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән товарлар белән тәмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар тезүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле юридик затларга субсидияләр бирү ечен бюджет ассигнованиеләре, хисап финанс елында субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү ечен кирәкле сумма чикләрендә, финанс белән тәмин итү чыганагы булып күрсәтелгән субсидияләр күрсәтелгән максатларга айдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә, жирлек советы карары белән каралган очракларда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында каралган очракларда;

РФ БК нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача яки түбән булган заемчылар теркеменә кертелгән заемчыларның гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чараларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән чыгып, агымдагы финанс елында жирлекнең бурыч йөкләмәләрен кыскартучы түләүләргә гамәлгә ашыруга жиберелә.

г) жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләргә Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясә тарафыннан бирелгән чит ил валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жиберелә торган акчалар күләме.

17 статья. Муниципаль бурыч структурасы, муниципаль бурыч йөкләмәләре терләре һәм вакыты

1. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләренең әлеге статьяда билгеләнгән терләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре теркемлегеннән гыйбарәт.

2. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мемкин:

а) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

б) Россия Федерациясә валютасында жирлек бюджетына Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

в) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

г) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясә валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

д) жирлекнең Россия Федерациясә валютасында белдерелгән гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

е) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясә чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

ж) РФ БК гамәлгә кәргәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка

кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

3. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

- а) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- б) жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча теп бурыч күләме;
- в) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча теп бурыч күләме;
- г) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3.1. Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

- а) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- б) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча теп бурыч күләме;
- в) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча теп бурыч күләме;
- г) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

3.2. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

- а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча теп бурыч күләме;
- б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе жирлеге тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

4. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

17.1 статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан тешереп калдыру

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килгән датадан соң еч ел эчендә, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы каралмаган булса, жирлекнең түләүгә (кредитор тарафыннан йөкләмәләр шартларында һәм жирлекнең муниципаль хокукый актларында гамәл кылылмаган) тапшырылмаса, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан тешереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан тешереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пункттындагы 1 абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан тешереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан тешереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йекләмәләре терләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән тешеру суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән тешеру суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пункттындагы 1 абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йекләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йекләмәләренә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йекләмәләрен муниципаль бурычтан тешереп калдыру РФ БК 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йекләмәләренә түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

17.2 статья. Муниципаль бурыч белән идарә итү

1. Муниципаль бурыч белән идарә итү астында жирле үзидарә органнарының заем финанслауга ихтыяжларын тәмин итүгә, Муниципаль бурыч йекләмәләрен вакытында һәм тулысынча үтәүгә, бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтеми торган йекләмәләр күләмен һәм структурасын тотуга юнәлдерелгән эшчәнлегә аңлана.

2. Муниципаль бурыч белән идарә итү жирле администрация (жирлекнең башкарма-боеру органы) тарафыннан жирлек уставы нигезендә башкарыла.

17.3 статья. Жирлекнең бурыч йекләмәләре буенча җаваплылык

1. Жирлекнең бурыч йекләмәләре жирлек милкендә булган барлык милек белән тулысынча һәм шартсыз тәмин ителә һәм жирлек бюджеты хисабына үтелә.

2. Жирлек, әгәр йекләмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берәмлекләренң бурыч йекләмәләре буенча җавап бирми.

17.4 статья. Муниципаль бурычны реструктуризацияләү

Бурычны реструктуризацияләү теп бурыч суммасын елешчә исәптән тешеру (кыскарту) белән башкарылырга мөмкин.

17.5 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренң иң чик күрсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карар белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән

Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр бунча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр бунча йекләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йекләмәләре булганда) әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

2021 елда муниципаль бурыч күләме коронавирусы йогышын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре күләменнән артмаган суммага 17.5 статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләргә узып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар белән расланган Түләүсез түләүләргә һәм (яисә) физик затлар керемнән салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары бунча салым керемнәренә расланган күләмгә исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмгә жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмгә артма тиеш. РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында каралган очракларда бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яисә) физик затлар керемнән салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары бунча салым керемнәренә расланган күләмгә исәпкә алмыйча, Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән расланган гомуми күләмгә 50 процентыннан артма тиеш.

4. Жирлек советы бурыч белән идарә итү кысаларында һәм әлеге статьяда билгеләнгән тиешле чикләүләр чикләрендә муниципаль бурыч бунча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

17.5 статьясындагы 5 пунктның гамәлдә булуы 01.01.2021 елдан 01.01.2021гә кадәр туктатылды (15.10.2020 №327-ФЗ).

5. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләргә үтәгәндә, жирлек бюджеты турында карар белән раслана:

а) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар белән расланган Бюджет чыгымнарының гомуми күләмгә 10 проценттан артма тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында Чираттагы финанс елына һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү бунча түләүләргә еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләргә гомуми күләмгә 20 проценттан артма тиеш.; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы өчен килә торган елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң түләү вакыты белән бурыч йекләмәләргә вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

18 статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында жирлек исемнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет

системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын җирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар бунча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак җирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар җирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук җирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында җирлек бюджеты сетында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Җирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясеннән максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында, федераль бюджеттан җирлек бюджетына кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар бунча җирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенә Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы РФ БК һәм җирлек уставы нигезендә Башкарма комитетка бирелә.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә җирлек тарафыннан башкарыла:

а) җирлекнең бурыч йөкләмәләре бунча кичектерелгән бурычлары булмау; *18 статьяның 6 пунктындагы «б» пунктчасының гамәлдә булуы 01.01.2021 дән 01.01.2022 гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.*

б) җирлек тарафыннан кредит рейтингы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы бер яки берничә заттан алынган.

18 статьяның 7 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

7. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән җирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, РФ БК 107.1 статьясындагы 5 пунктында каралган җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 8 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

8. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән җирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына эчке һәм тышкы бурыч алулар, муниципаль гарантияләргә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

18 статьяның 9 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

9. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән җирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, РФ БК 107.1 статьясындагы 5 пунктында каралган җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренә зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 10 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан

01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

10. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар теркеменә кертелгән жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен урнаштыру юлы белән генә, шулай ук жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы, РФ БК 107.1 статьясындагы 9 пункттында һәм ТР БК 31.1 статьясындагы 7 пункттында каралган.

18 статьяның 11 пункттының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

11. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар теркеменә кертелгән жирлек муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 12 пункттының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

12. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар теркеменә кертелгән жирлек муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясә валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясә валютасында эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештергән очракта гына бирергә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертергә хокуклы.

18 статьяның 13 пункттының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

13. Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча жирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткөрү Россия Федерациясә БК 107.1 статьясындагы 9 пункттында каралган жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында рөхсәт ителми.

18.1 статья. Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында үзләштерүне гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында, Россия Федерациясенә 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

18.2 статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирлек бюджетына акча жәлеп итүнең жыйелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы

жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибөрөлө торган акчаларның гомуми суммасынан һәм жирлек бюджеты турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йекләмәләрен түләү күләмнөрөнөн, РФ БК 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнөлдөрөлгән акчаларның гомуми суммасынан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йекләмәләрен түләү күләмнөрөнөн артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган елешләре, ағымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен кыскартып, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнөлдөрөлгә тиеш.

18.3 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар жәлеп итү күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында жирлек бюджетына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары.;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирлек бюджетына федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

18.4 статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре терләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнөрө һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары тиешле бурыч йөкләмәләре терләре буенча тиешле бурыч йөкләмәләре терләре буенча.;

б) тиешле бурыч йөкләмәләре терләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнөрө.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

4. РФ БК 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

19 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (теп йекләмәдән) килеп чыккан акчалата йекләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йекләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йекләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да, тәэмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәҗбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия теп йекләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэмин ителгән йекләмәсе буенча субсидия җаваплылык тотта.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

а) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - жирлек) һәм Гарант исемнән гарант бирүче орган исеме;

б) бенефициар атамасы;

в) принципалның исеме;

г) тәэмин ителешенә гарантия бирелә торган йекләмә (теп йекләмәнең исемен, тезелү датасын һәм номерын (булган очракта), теп йекләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йекләмәләренә үтәү срогын, якларның атамаларын, теп йекләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

д) гарантия буенча Гарант йекләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

е) гарантия бирү нигезләре;

ж) гарантия үз кеченә керү датасы яки гарантия үз кеченә керә торган вакыйга (шарт);

з) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

и) гарантия очрагын билгеләү, гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен кую вакыты һәм тәртибе;

к) гарантияне кире алу нигезләре;

л) Гарант тарафыннан гарантия буенча йекләмәләренә үтәү тәртибе;

м) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса елешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йекләмәләренә нинди дә булса елешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

н) гарантияне туктату нигезләре;

о) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган теп йекләмә шартлары;

п) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түлөнгән акчаларны каплау турында принципалга карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс) ;

р) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК, гарантның норматив хокукый актлары, Гарант исемнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән бары тик хужалык җәмгыяте йекләмәләре генә тәэмин ителергә мөмкин, аның акцияләре (елешләре) жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, мелкәте жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие.

8. Муниципаль гарантиянең үз кеченә керүе гарантиядә күрсәтелгән

билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантия карата таләпләр, күрсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алуыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйләү рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпләргә тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүгә тәмин итүче муниципаль гарантия Гарант тарафыннан түбәндәге очракларда гына кире алынырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантиядә күрсәтелгән тәмин йөкләмә шартларын гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртү мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигация) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантия язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән срогыннан алда гарантия үтәлеше турында таләпләргә, шул исәптән принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

а) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән сроктан соң (гарантия гамәлдә булу срогы) гарантиядә тапшырыла;

б) таләп һәм (яки) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртиптә бозып күрсәтелгән;

в) таләп һәм (яки) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

г) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) еченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

д) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган

очракта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтөлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэмин ителгән срогы чыккан йөкләмәләре күләмдә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикленә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

а) бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

б) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срогы);

в) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэмин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү яисә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылган очракта (бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтөлеше турында гарантка карата таләпләр булуга карамастан) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пункттында күрсәтелгән очрактан тыш);

г) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турында язма гаризасын гарантка кире кайтару юлы белән үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан мондый гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, гарантияне РФ КК 115.1 статьясында каралган гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантияне азат итү;

д) тәэмин ителүгә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәгән булса;

е) теп йөкләмәне туктатуга (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантия үтөлеше турында гарантка таләп куелганнан соң, принципалны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пункттында күрсәтелгән очрактан тыш) яисә аны алыш-биреш белән гамәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә);

ж) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) төп йөкләмә буенча гарантка карата таләпләрнең (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (тапшыру (күчүдән) башка таләпләрне, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан тыш) яисә бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе, принципалның (сатып алуыга) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәэмин ителә);

з) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, теп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалга гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча күчкән очракта;

и) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

к) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълум булган Гарант бу

хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мөһлүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка бирелүенә бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү ечен акчалар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү ечен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса еләшендә үтәү ечен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регрессы тәртибендә Гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукын үтәү йезеннән Гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәзмин ителгән кредитлар һәм кредитлар (шул исәптән облигационные) максатчан булырга тиеш. Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәзмин итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөкләмәләрен бирү турындагы шартнамәдә үз ягыннан күрсәтелгән кредит (займ) акчаларының максатчан кулланылышын тикшереп тору шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәзмин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигация) чараларын максатсыз файдалану фактын билгеләгән очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән жаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрен үтәүне тәзмин итү ечен муниципаль гарантия бирү РФ БК билгеләгән үзенчәлекләр белән гамәлгә ашырыла.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрен бирү һәм үтәү үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрен бирү тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

32. Жирлек исеменнән муниципаль гарантияләр жирле администрация тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы карарында күрсәтелгән гарантияләренә гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм Башкарма комитет карарында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

33. Муниципаль гарантиядән килеп чыга торган йөкләмәләр муниципаль бурыч составына кертелә.

34. Муниципаль гарантияне бирү һәм үтәү Муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылдырылырга тиеш.

35. Финанс органы бирелгән гарантияләренә, алар буенча муниципаль

бурычны арттыру, принципаллар йә еченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэмин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса елешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса елешендә туктату, бирелгән гарантияләр буенча Гарант тарафыннан түләүләрне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очрақларда муниципаль бурычны киметүне алып бара.

19.1 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләренә күрсәтеп, үз эченә ала:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (теркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

б) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

в) гарантияләрнең гомуми күләме;

г) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

д) гарантияләренә бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

19.2 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләренә күрсәтеп:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (теркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

б) гарантияләрнең гомуми күләме;

в) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

г) гарантияләренә бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

19.3 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр һәм аларның эмитентлары

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыч алулар башкару хокукына ия.

3. Төрләре муниципаль кыйммәтле кәгазьләр мемкин булган выпущены жирлеге, тәртибе һәм шартлары, аларның эмиссии һәм мәрәжәгәтләр РФ БК билгеләнә.

19.4 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне номиналь бәя буенча урнаштыруның иң чик күләмнәре, бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләренә туры китереп, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

20 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә тезелә.

2. Жирлек бюджеты проекты, РФ БК нигезендә һәм аның таләпләре үтәлеп, жирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тезелә.

3. Жирлек бюджеты проекты жирлек Советы карары нигезендә еч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) тезелә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына тезелә һәм раслана икән, Башкарма комитет жирлекнең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак вакытлы Бюджет планлаштыруы, әгәр жирлек Советы аны РФ БК таләпләре нигезендә формалаштыру турында Карар кабул иткән очракта, озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет проекты тәзү-жирлекнең жирле администрациясенә аерым прерогативасы.

6. Жирлек бюджеты проекты турыдан-туры финанс органы тези.

21 статья. Жирлек бюджеты проекты тәзү ечен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проекты үз вакытында һәм сыйфатлы тәзү максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук башка жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проекты тәзү түбәндәгеләргә нигезләнә::

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенә теп юнәлешләре;

жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары;

озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты);

(муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

22 статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә еч елга эшләнә.
2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.

3. Социаль-икътисадый жирлек фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның жирле администрациясе тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

4. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын естәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразына аңлатма язында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

6. Жирлек бюджеты проектын тезү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектынның төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү Башкарма комитетның вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан башкарыла.

8. Озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру максатларында, РФ БК 170.1 статьясы нигезендә, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә озак вакытлы чорга жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы эшләнә.

Озак сроклы чорга жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район хакимияте тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

23 статьяның гамәлдә булуы 01.01.2022 (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) кадәр туктатылды.

23 статья. Жирлекнең керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре Чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз кеченә кәргән, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә жирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган территориянең социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек бюджеты керемнәренә гомуми күләмнен үзгәртүгә китерә торган һәм бюджет турындагы карар проектын жирлек Советына керткәннен соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

24 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йекләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Кабул ителә торган йекләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йекләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йекләмәләренә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йекләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

24.1 статья. Салым чыгымнары исемлеге һәм аны бәяләү

1. Жирлекнең салым чыгымнары исемлеге башкарма комитет билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча тезелә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең теп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижеләлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

25 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе башкарма комитет карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган Башкарма комитет карары нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча жирлек советы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга төкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет карары белән билгеләнгән срокларда расланьрга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү турындагы төкъдимнәренә жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә карауны гамәлгә ашырырга хоуклы.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карар белән аның үз кеченә кергән кеннән еч айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет Чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул итергә мөмкин.

26 статья. Ведомство максатчан программалары

Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Жирлек бюджеты проекты тезү тәртибе һәм сроклары

Жирлек бюджеты проекты тезү тәртибе һәм сроклары, РФ БК һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән таләпләргә үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

28 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек Советы карарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренә гомуми күләм, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициту (профициту), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советы карарлары (жирлек Советының бюджет турындагы карарларыннан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

28 статьяның 2 пункты 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджетлар тезгәндә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

2. Жирлек советы карары белән жирлек бюджеты турында раслана:

әлеге Нигезләмәнең 8 статьясында каралган очракларда жирлек бюджеты керемнәренә Баш администраторлары Исемлегенә;

жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегенә, әлеге Нигезләмәнең 8 статьясында каралган очракларда;

чыгымнар төрләренә бүлекләренә, бүлекчәләренә, максатчан статьялары, төркемнәренә (теркемнәренә һәм теркемчәләренә) буенча яисә чыгымнар төрләренә бүлекләренә, бүлекчәләренә, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), чыгымнар төрләренә теркемнәренә (теркемнәренә һәм теркемчәләренә) һәм (яисә) максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләренә (теркемнәренә һәм теркемчәләренә) буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләренә һәм бүлекчәләренә, билгеләнгән РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек советы карары белән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлегенә бюджетны чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йекләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына жирик бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 проценты күләмендә (жирик бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирик бюджет чыгымнарының, максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирик бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;

жирик бюджетның РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирик Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткелләре.

2.1. Татарстан Республикасы законы белән, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирик бюджет турында жирик Советы карары белән әлеге статьяның 2 пунктындагы 4 абзацында күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен бүлүне раслау зарурлыгы, чыгымнар терләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләре), теркемнәре (теркемнәре һәм теркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча һәм (яисә) чыгымнарның максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм, (икенче абзац 2013 елның 16 октябрена 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар терләре теркемнәре (теркемнәре һәм теркемнәре), шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирик бюджет чыгымнарының ведомство структурасы Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар терләре теркемнәре (теркемнәре һәм теркемчәләре) буенча.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирик советы карары проекты жирик бюджетның расланган план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга жирик бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын естәү юлы белән раслана.

Жирик бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү жирик Советы карары нигезендә башкарыла.

4. Жирик советы карары белән чираттагы финанс елыннан башлап, жирик бюджет турында жирик Советы карары белән билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирик бюджет

чыгымнарының гомуми күләмнән тыш, жирлек бюджеты керемнәренә аерым терләре (терләре) буенча жирлек бюджеты керемнәренән файдалану каралырга мөмкин.

29 Статъя. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең теп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенә яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисади үсешенә кетелүче нәтижәләре;

жирлекнең социаль-иқтисади үсеше фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлегә бюджетының теп характеристикалары (керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы белән расланган Төп характеристикалар фаразы;

бюджет проектына аңлатма язуы;

бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисап;

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;

агымдагы финанс елына бюджетның кетелүче үтәлешен бәяләү;

авыл жирлегә Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыklar барлыкка килгән очракта тапшырыла торган күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганақлары реестрлары;

башка документлар һәм материаллар.

жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган очракта, жирлек бюджеты турындагы карар проектына муниципаль программалар паспортлары (әлегә паспортларга үзгәрешләр кертү проектлары) тапшырыла.

Әгәр жирлек бюджеты турындагы карар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта жирлек бюджеты турындагы карар проектына аңлатма язуына кушымталар составына кертелә.

30 Статъя. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Башкарма комитет авыл жирлегә Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советы карары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча кертә.

2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлегә Нигезләмәнең 29 статъясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

31 Статъя. Жирлек бюджеты турында карар проектын карау тәртібе һәм

аны раслау

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә жирлек Советы карары белән билгеләнә.

2. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң ике эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисе аны, экспертиза үткөрү өчен, жирлекнең ревизия комиссиясенә жиберә.

3. Жирлекнең ревизия комиссиясе әлеге проект алынганнан соң ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына жиберелә.

5. Жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Жирлек советы рәисе, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карар проектын кабул итү яки аны Башкарма комитетка эшләр бөтөрү өчен кире кайтару турында Карар кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләр бөтөрү өчен кәргән кенән алып биш эш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы жирлек бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

9. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау турындагы карар жирлек Советы тарафыннан рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

10. Бюджет турында карар проектын карау һәм аны жирлек Советы карары белән билгеләнгән раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан бюджет турындагы карарның үз кеченә керүен, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 28 статьясы нигезендә күрсәтелгән карар белән күрсәткечләрне һәм характеристикаларны (кушымталарны) раслауны күздә тотарга тиеш.

11. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карар ағымдагы финанс елы башыннан үз кеченә кермәгән булса:

Финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә житкерергә хокуклы;

жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла, алар хисап финанс елына жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертлар бүлеп бирү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

12. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карар финанс елы башланганнан соң өч ай узгач үз кеченә кермәсә, финанс органы, әлеге статьяның 11 пунктында билгеләнгән шартлар үтәлгәндә, жирлек бюджетының үтәлешен оештыра.

Шул ук вакытта финанс органы хокуклы түгел:

РФ БК билгеләгән бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет инвестицияләре һәм юридик һәм физик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет

ассигнованиеләрен расларга;

бюджет кредитларын тәэмин итү;

алдагы финанс елының бурыч алуларның сизгездән бер күләмәнән артык күләмдә бурыч алуларны кварталга исәпләгәндә гамәлгә ашырырга;

резерв фондлары формалаштырырга.

13. Әлеге статьяның 11 һәм 12 пунктларында күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йекләмәләрне үтәү, муниципаль бурычны хезмәт күрсәтү һәм түләү белән бәйлә чыгымнарга кагылмый.

14. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карар ағымдагы финанс елы башыннан соң үз кеченә керә һәм әлеге карар үз кеченә кәргән кәнгә кадәр жирлек бюджетының үтәләше әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән карар үз кеченә кәргән кәннән бер ай эчендә Башкарма комитет, жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проекты, жирлек бюджеты белән вакытлыча идарә итү чорында жирлек бюджеты үтәләшен исәпкә алып, жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проекты жирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

15. Әлеге карар проекты Авыл жирлегә Советы тарафыннан тәкъдим ителгән кәннән 15 кәннән дә артмаган срукта карала һәм раслана.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӨЛӘШЕ

32 Статья. Жирлек бюджеты үтәләше нигезләре

Жирлек бюджетының үтәләше Башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә.

Жирлек бюджетының үтәләшен оештыру финанс органына йөкләнә. Бюджет үтәләше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлегә һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

33 Статья. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы

1. Жирлекнең жыелма бюджет язмасын тезү һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы күрсәткәчләре жирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жирлекнең жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслай.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасына, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә, үзгәрешләр кертелергә мемкин:

гавами норматив йекләмәләрне үтәү ечен каралган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта-ағымдагы финанс елында аларны үтәү ечен бюджет турындагы карар белән расланган әлеге ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан да артмаган күләмдә аны яңадан бүлү очрагында;

бюджет акчаларын алучылар, баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) функцияләрен һәм вәкаләтләрен үзгәрткән очракта, шулай ук муниципаль

милекне тапшыру, бюджет акчаларын алуучыларның ведомство буйсынуы үзгөрү, муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны үзәкләштерү белән бәйлә рәвештә, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу елкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәгә 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 3 еләше нигезендә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы карарда билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында яңадан бүлү, бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә каралган;

суд актларын үтәү очрагында, жирлек бюджеты һәм (яки) әлегә акчаларны суд чыгымнарын түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, пенялар, штрафлар, шулай ук социаль түләүләр суммаларын (халык алдында норматив йекләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру хисабына түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәү очрагында (Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән түләүләрдән тыш);

резерв фондлары акчаларын, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчаларны, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләмен һәм юнәлешләрен күрсәтеп, куллану (яңадан бүлү) очрагында;

бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә һәм бюджет үтәләше үзәнчәлекләренә бәйлә башка нигезләр буенча бирелә торган бүлгән очракта;

агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындагы карарда каралган чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү һәм максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы карар белән расланган күләмнәрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән акчаларны киметү (кире кайтару) очрагында, физик һәм юридик затлардан максатчан түләүсез керемнәр алу очрагында;

муниципаль учреждениеләр тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләренә оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында әлегә муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар тезүгә, агымдагы финанс елы башына кулланылмаган бюджет ассигнованиеләренең РФ БК билгеләнгән таләпләр нигезендә әлегә муниципаль контрактларны үтәү ечен кулланылмаган калдыкларыннан артмаган күләмдә, хисап елында әлегә муниципаль контрактларны үтәүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында бирелә торган субсидияләр алуучыларның акчалата йекләмәләрен түләү ечен кирәкле акчалар чикләрендә финанс белән тээмин итү чыганагы мондый субсидияләр булган акчалар чикләрендә, агымдагы финанс елы башына субсидияләр бирү ечен РФ БК билгеләнгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирү ечен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыкларыннан артмаган күләмдә гамәлгә ашырылган;

бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү һәм муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) капитал

салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү очрагында, күрсәтелгән муниципаль милек объектына капитал кертемнәре финанс белән тәэмин итү ысулын үзгәрткәндә, РФ БК 78.2 статьясындагы 2 пункттың һәм 79 статьясындагы 2 пункттың күрсәтелгән карарларга үзгәрешләр керткәннән соң, муниципаль контрактларга яисә капитал кертемнәре гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы Шартнамәгә үзгәрешләр кертелгәннән соң, муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шулай ук инвестицияләргә нигезләнешен әзерләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты үткөрү максатларында, әгәр Россия Федерациясә законнары нигезендә инвестицияләр нигезләүне әзерләү мөһүрү булып тора.

Әлегә пунктның 7 абзацында күрсәтелгән җирлек бюджеты акчалары финанс органына йә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы (бюджет турындагы Карардан тыш) җирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән очракларда карала. Әлегә пунктның 7 абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану, яңадан бүлү турында карарлар кабул итү тәртібе) РФ БК билгеләнгән очраклардан тыш, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Әлегә пунктта билгеләнгән нигезләр буенча җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә, әлегә пунктның 10 һәм 12 абзацларында билгеләнгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла.

Җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә, гавами норматив йекләмәләргә үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру ечен рехсәт ителми.

3. Җирлекнең җыелма бюджет язмасын тезү һәм алып бару тәртібендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга, теркемнәргә, теркемнәргә һәм теркемнәргә) чыгымнар терләре йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга (муниципаль программаларга һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), бюджет чыгымнары классификациясенә, чыгымнар теркемнәренә (теркемнәренә һәм теркемнәренә) бюджет йекләмәләре лимитларын раслау карала.

Җыелма бюджет язмасын тезү һәм алып бару тәртібендә бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар терләре теркемнәре, теркемнәре (теркемнәре, теркемнәре һәм элементлары) буенча бюджет йекләмәләре лимитларын, шул исәптән терле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары терләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр ечен дифференциацияләнгән раслау каралырга мөмкин.

4. Җирлекнең чыгымнар буенча җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә җиткерелә.

Җирлекнең җыелма бюджет язмасын тезү һәм алып бару тәртібе белән җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнең иң чик сроклары, шул исәптән әлегә статьяда күрсәтелгән нигезләргә, төрле терләре буенча дифференциацияләнгән билгеләнергә мөмкин.

5. Җыелма бюджет язмасына, җирлек бюджетының бердәм сетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

6. Җирлек Советының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы

карарлары (жирле бюджет турындагы Карардан тыш) белән, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү ечен өстәмә нигезләр каралырга мөмкин һәм (яисә) бюджет турындагы карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү турында нигезләмәләр каралырга мөмкин.

34 статья. Касса планы

1. Финанс органы касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренәң Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары касса планын тәзү һәм алып бару ечен кирәкле белешмәләренәң составын һәм срокларын билгели.

2. Муниципаль контрактларга, башка шартнамәләргә түләү буенча бюджеттан күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләренә түләү срокларын һәм күләмнәренәң исәпкә алып тәзелә.

Касса планын тәзү һәм алып бару финанс органы яисә жирле администрациянең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлешен күздә тот:

агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, жирлек бюджеты турындагы карар һәм Татарстан Республикасының башка законнары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән Россия Федерациясә бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән кәргән керемнәрне жирлек бюджетының бердәм сәетына күчерү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган ечен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар.;

артык түләнгән яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясә законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына түләүләренәң бюджет керемнәрәң администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

артык түләнгән яки артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) ечен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган ечен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, акчаларны күчерү, Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләренәң гамәлгә ашыру һәм гамәлгә ашыру өчен тиешле казначылык сәетларына тиешле бюджетларның бердәм сәетларыннан тиешле акчалар күчерү.

36 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше, РФ БК һәм ТР БК

таләпләрен үтәп, финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тоту:
бюджет һәм акчалата йекләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;
акчалата йекләмәләрне раслау;
акчалата йекләмәләрне түләүне санкцияләү;
акчалата йекләмәләрне үтәүне раслау.

2.1. Бюджетына бюджетара трансфертлар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү турында хәбәрнамәләр бирелә торган гавами-хокукий берәмлекнең финанс органына ул билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән форма буенча жиберә.

3. Бюджет акчаларын алу аңа житкерелгән бюджет йекләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йекләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алу аңа бюджет йекләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр тезү юлы белән яисә закон, башка хокукий акт, килешү нигезендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алу үзенең житкерелгән бюджет йекләмәләре лимитлары һәм кабул ителгән, әмма бюджет йекләмәләре үтәлмәгән арасындагы аерманы арттырмый торган күләмдә яңа бюджет йекләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алу казначылык түләүләрен башкару турындагы күрсәтмәләр һәм аларны түләүне санкцияләү ечен кирәкле башка документлар нигезендә, шулай ук оператив - эзләү чараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын үтәүгә бәйле очрактарда, күрсәтмәләр нигезендә, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән акча йекләмәләрен түләү бурычын раслай.

5. Федераль казначылык, финанс органы бюджет һәм акчалата йекләмәләрне исәпкә алганда, акчалата йекләмәләрне түләүне санкцияләгәндә өлеге статьяның 1 пункттында каралган финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә контроль гамәлгә ашыралар.:

бюджет йекләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алу аңа житкерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йекләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәвә;

тиешле бюджет йекләмәсе турында исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йекләмәсе турында мәгълүматның туры килүе;

акчалата йекләмәне түләү ечен эш итүдә күрсәтелгән мәгълүматка, акчалата йекләмә турында мәгълүматка туры килү;

акчалата йекләмә барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Финанс органы билгеләнгән тәртиптә һәм өлеге статьяның 1 пункттында каралган тәртиптә, өлеге пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәп, контрольгә алынырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йекләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, естәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләренең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу елкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләренең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йекләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йекләмәсе турындагы белешмәләренең муниципаль контракт шартларына туры килүен контрольдә тоту гамәлгә ашырыла.

Акчалата йекләмәләрен түләү (гавами норматив йекләмәләр буенча

акчалата йекләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга җиткерелгән бюджет йекләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йекләмәләр буенча акчалата йекләмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга җиткерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йекләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бердәм бюджеттан, Россия Федерациясә бюджет системасы, халыкара хокук субъектлары бюджетлары файдасыннан акча средстволарын күчәрүне раслый торган күрсәтмәләр, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йекләмәләрен үтәү буенча бернинди дә акча операцияләре уздыруны раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

37 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын тезү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары җыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йекләмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә тезелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга җиткерелгән бюджет йекләмәләре лимитлары нигезендә тезелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йекләмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә җиткерелә.

3. Бюджет язмаларын тезү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йекләмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Җыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рәхсәт ителми.

38 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча җирлек бюджеты үтәлеше җыелма бюджет язмасы нигезендә, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәләргә тиешле акчалата йекләмәләрне түләүне

санкцияләү финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

38.1 статья. Шәхси (лицевой) счетлар

1. Бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетларны үтәү буенча операцияләргә исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле бюджетлар акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләргә исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс ягынан тәмин итү чыганагы федераль бюджеттан, Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан (жирле бюджеттан) бирелгән акчалар булган бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләргә исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда күрсәтелгән шәхси счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджет процессында катнашучылар булмаган башка юридик затларга ачыла, алар турында белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгән, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар реестрына кертелгән.

7. Финанс органында шәхси счетларны ачу һәм алып бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяда күрсәтелгән шәхси счетлар РФ БК 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле терләренә ачыла.

38.2 статья. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыру

1. Жирлек башкарма комитеты мөрәҗәгать иткән очракта, Федераль казначылык финанс органының аерым функцияләрен башкара:

1) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) бюджет үтәлеше буенча операцияләргә исәпкә алу ечен билгеләнгән шәхси счетларны ачу һәм алып бару белән бәйлә;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йекләмәләре лимитларын, финанслауның иң чик күләмнәрен (алга таба - бюджет мәгълүматлары) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) житкерү белән бергә;

3) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет һәм акчалата

йекләмәләрен исәпкә алып;

4) жириклек бюджеты акчаларын алучыларның акчалата йекләмәләрен түләү белән бәйле операцияләрне санкцияләү белән.;

5) жириклек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу ечен шәхси счетларны ачу һәм алып бару белән;

6) финанс белән тәмин итү чыганагы бу учреждениеләр тарафыннан жириклек бюджетыннан алынган акчалар булган муниципаль бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең чыгымнары буенча операцияләрне үткөрү һәм санкцияләү белән;

7) бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән, финанс тәмин ителеше чыганагы жириклек бюджеты акчалары булган шәхси счетлар ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр белән бергә, жириклек бюджеты акчалары булган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән.;

8) жириклек бюджетының бердәм сетына жәлеп итеп һәм жәлеп ителгән акчаларны кире кайтарып, РФ БК 236.1 статьясындагы 9 пункты нигезендә.

2. Авыл жириклек Башкарма комитетының Федераль казначылыкка мерәжәгать итүен жириклек һәм Федераль казначылыкның әлеге статьяда каралган мерәжәгатьләрне карау тәртибен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгели.

3. Федераль казначылык әлеге статьяның 1 пунктындагы 1-7 пунктчаларында күрсәтелгән функцияләрне гамәлгә ашырган очракта казначылык хезмәте үзенчәлекләрен Федераль казначылык билгели.

4. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыруны туктату жириклек Башкарма Комитеты мерәжәгәте нигезендә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә башкарыла.

39 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә тезелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жириклек үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган жириклеккә яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә әлеге орган исемненән эш итәргә вәкаләтле бүтән зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йекләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү ечен аңа жириккерелгән бюджет йекләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, муниципаль ихтыяжларны тәмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу ечен финанс ягынан тәмин итү күләмнәрен исәпкә алып тезелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын тезү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр естәмә расланарга тиеш.

Жириклеккә казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе

нигезендә аны раслау хокукына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре, чыгымнар терләре элементлары (теркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йекләмәләре лимитлары чикләрендә, шулай ук тиешле теркемнәрнең (ярдәмче статьялар) статьялары кодлары (статьялары) буенча, житкерелгән бюджет йекләмәләре лимитлары чикләрендә естәмә детальләштерелергә мөмкин.

40 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс органы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә, чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда, алымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыларга түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыга карата, алымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алуучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

41 статья. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрнең гомуми күләменнән тыш фактта алынган керемнәр, алымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү ечен каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йекләмәләрен үтәүгә финанс органы тарафыннан жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән РФ БК 242 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында закон (карар) белән расланган керемнәрдән тыш фактта фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә. , алымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән.

42 статья. Алымдагы финанс елы тәмамлану

1. Алымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне тегәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йекләмәләре лимитлары һәм алымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

3. Жирлек бюджетының бердәм сетында булмаган бюджет акчаларын алуучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калдыклар алымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча жирлек бюджетының бердәм сетына бюджет акчаларын алуучылар күчерелергә тиеш.

4. Агымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, финанс белән тәмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, алар агымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы тарафыннан хисап финанс елында кулланылмаган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу (булмау) турында Карар кабул итү, шулай ук аларны элегрәк бирелгән бюджетка кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карар кабул иткәндә, әлеге акчалар элегрәк бирелгән бюджетка кергән кеннән алып 30 эш кененнән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла., жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы билгеләгән тәртиптә тезелгән һәм тапшырылган күрсәтелгән бюджетара трансфертлар финанс белән тәмин итү чыганагы булып тора.

Финанс белән тәмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган, тиешле финанс органы белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән бюджет ассигнованиеләре файдаланылмаган бюджетара трансфертлардан тыш, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турындагы жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы карары нигезендә әлеге бюджетара трансфертларның калдыгыннан артмаган күләмдә акчалар, агымдагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәмин итү ечен жирлек бюджеты кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның 3 абзацында каралган карарлар кабул итү тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансфертларны кире кайтару тәртибен җайга салучы жирле администрациянең муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы, финанс тәминаты чыганагы Россия Федерациясе Президенты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, тиешле бюджет кеременә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар тиешле бюджет кеременә күчерелергә тиеш, алардан алар бирелгән бюджет кеременә гомуми таләпләрне үтәп, финанс органы билгели торган тәртиптә кире кайтарылырга тиеш., Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмый торган бюджетара трансфертларны түләттерү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс органы агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эшләми торган бөйрәм кеннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәмин итү тәртибен билгели.

6. Агымдагы финанс елы ахырына РФ БК нигезендә банк депозитларында урнаштырылган акчалар, шулай ук бюджетның бердәм счётында калган акчалар белән идарә итү буенча башка операцияләр буенча чаралар булу рехсәт ителә.

5 бүлек. ЖИРЛЕКНЕҢ БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

43 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе РФ БК нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе асыл җирлегенең финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата чагылыштагы мәғлүмат җыю, теркәү һәм гомумиләштерүнең, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәғлүмат җыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең жайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түләүләре системасында гамәлгә ашырыла торган операцияләр турында мәғлүматны җыю, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында, Россия Федерациясе бюджет системасының бюджетлары структурасында һәм (яки) казначылык түләүләре системасында катнашучыларның, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнең (алга таба - казначылык учеты) нәтижәләре турында бюджет исәбен алып бару Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбен алу счетлары планнары һәм аларны куллану буенча инструкциялар Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) җирлек бюджеты үтөлеше турында хисап;
- 2) җирлек бюджеты үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтөлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтөлеше балансында җирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңгы кененә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында мәғлүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча тезелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма язуында бюджет үтөлеше турындагы мәғлүмат, бюджет үтөлеше турындагы хисапта бирелгән естәмә мәғлүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукый актларында билгеләнгән мәғлүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясен үтәп, финанс мәғлүматын детальләштерүне тәэмин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланылырга мөмкин.

6. Җирле администрация карары буенча җирле администрация органнарының (аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләренең) физик затларга хезмәт ечен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук алар белән бәйле мөҗбүри түләүләргә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына күчерү, бюджет хисабын алып бару, бюджет һәм Автоном

учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылығын, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылығын, бюджет исәбен алып бару, башка мәжбүри түләүләрне исәпләү буенча вәкаләтләре, мондый хисаплылыкны тапшыруны тәэмин итү буенча муниципаль органнарға Россия Федерациясә Хекүмәте, муниципаль берәмлекнең финанс органына билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

44 статья. Бюджет хисабын тезү

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын алуучылар (бүлүчеләр), җирлек бюджеты керемнәре администраторлары, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә бюджет хисаплылығын тезиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары бюджет хисаплылығын ул билгеләгән срокларда финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылығы нигезендә финанс органы тарафыннан тезелә.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Жирлек бюджетының үтәләше турында отчет квартал саен бирелә.

4. Жирлекнең бюджет хисаплылығы финанс органы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла.

5. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда җирлек бюджеты үтәләше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм җирлек советына һәм ревизия комиссиясенә җибәрелә.

Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап җирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын муниципаль районның финанс органына тапшыра.

7. Бюджет хисаплылығын әлеге статья нигезендә бирү бюджет хисаплылығы тапшырыла торган финанс органы тарафыннан билгеләнгән срокларда гамәлгә ашырыла.

45 Статья. Жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап авыл җирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм җирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, җирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

Жирлек Советы мерәжәгәте буенча җирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү муниципаль районның контроль-хисап органы яки Россия Федерациясә субъектының контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

3. Башкарма комитет, аңа бәяләмә әзерләү ечен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, җирлек бюджетының үтәләше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер

айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе, бюджет средстволары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшеру күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтәләше турындагы хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка жиберу белән, жирлек Советына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

46 статья. Жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапны жирлек Советы тарафыннан тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе РФ БК нигезләмәләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисаплылыгының үтәләше анализын үз эченә алган аңлатма язуы, муниципаль йекләмәнең үтәләше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтәләше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтәләше турында башка бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәләше турындагы карарны раслау яки кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтәләше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дерес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетеру һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру ечен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап авыл жирлегенә Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

47 статья. Жирлек бюджеты үтәләше турында карар

Жирлек бюджеты үтәләше турындагы карар белән, бюджетның керемнәренә, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы ечен жирлек бюджеты үтәләше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәләше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча;

бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча чыгымнар;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтәләше турындагы карар белән шулай ук жирлек бюджеты үтәләше турында Карар кабул итү ечен РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

48 Статья. Муниципаль финанс контроле терләре

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук менәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукый актлар нигезләмәләрен, шулай үк муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле - җирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-тышкы муниципаль финанс контроле органы) эшчәнлеген контрольдә тоту.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Федераль казначылыкның, җирле администрация органнары булган муниципаль финанс контроле органнарының (алга таба - Эчке муниципаль финанс контроле органнары) контроль эшчәнлегенә булып тора.

4. Алдан тикшерү авыл җирлеге бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дереслеген билгеләү максатыннан җирлек бюджетының үтәлеше нәтиҗәләре буенча башкарыла.

49 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

1. Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып торалар:

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

бюджетка бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары бирелгән финанс органы, башкарма комитет;

муниципаль учрежденияләр;

муниципаль унитар предприятиеләр;

ачык-хокукый компанияләр;

устав (җыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләре һәм җәмгыятьләре, шулай ук андый ширкәтләр һәм җәмгыятьләрнең устав (склад) капиталларында елеше (кертәме) булган коммерция оешмалары;

юридик затлар (муниципаль учрежденияләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукый компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм җәмгыятьләр катнашында аларның устав (җыелма) капиталларында, шулай ук моңдый ширкәтләр һәм җәмгыятьләрнең устав (җыелма) капиталларында елеше (кертәме) булган коммерция оешмаларыннан тыш), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар, шулай ук устав (җыелма) капиталларында елеше (кертәме) булган коммерция оешмалары катнашында), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар;

җирлек бюджетыннан акча һәм (яки) муниципаль контрактлар, муниципаль гарантияләр белән тәмин ителгән кредитлар бирү турында килешүләр (киләшүләр) нигезендә җирлек бюджетыннан акча алучы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр, муниципаль гарантияләр белән тәмин ителгән кредитлар;

федераль законнар нигезендә Федераль казначылыкта, жирлекнең финанс органында шәхси счетлар ачылган жирле бюджеттан һәм (яки) муниципаль контрактлардан акча бирү турындагы шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) буенча башкаручылар (тәэмин итүчеләр, подрядчылар) тарафыннан төзелгән килешүләр (киләшүләр) буенча башкаручылар (тәэмин итүчеләр, подрядчылар);

бюджет акчалары белән аерым операцияләрне гамәлгә ашыручы кредит оешмалары, алар тарафыннан жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәү елешендә.

2. Контроль объектларына (бюджет процессында, бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукый компанияләр, хужалык ширкәتلәре һәм жәмгыятьләр катнашында аларның устав (склад) капиталларында, шулай ук андый ширкәتلәр һәм жәмгыятьләрнең устав (жыелма) капиталларында елеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында) карата алар тарафыннан бюджет, муниципаль контрактлар, шулай ук контрактлар (шартнамәләр) шартларын үтәү елешендә муниципаль финанс тикшерүе, әлеге шартнамәләрне (киләшүләрне) һәм муниципаль контрактларны үтәү, алар тарафыннан муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәү, күрсәтелгән юридик затларның кыйммәтле кәгазьләренә бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (бүлүчеләрне), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларын, бюджет акчаларын алучыларны, бюджеттан акча бирү турында шартнамәләр (киләшүләр), муниципаль контрактлар тезегән бюджет акчаларын алучыларны тикшерү барышында гамәлгә ашырыла., яки аны тәмамлаганнан соң, күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыларны тикшерү нәтижәләре нигезендә.

2.1. Муниципаль финанс контроле жирлек бюджетыннан максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәүне, шулай ук аларны бирү турындагы шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең, килешүләрнең) шартларын һәм финанс белән тәэмин итү (финанслашу) чыганагы булып торган шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең) шартларын үтәүне, әлеге бюджетара трансфертлар бирелгән жирлекнең муниципаль финанс контроле органнары, карата:

жирлек бюджеты акчаларының баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары биргән

Россия Федерациясе бюджет системасының бюджет средстволары баш администраторларына һәм баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар; бюджет кредитлары, шулай ук юридик һәм физик затларга, индивидуаль эшкуарларга (әлеге статьяның 2 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып) әлеге бюджеттан акчалар бирелгән.

3. Контроль объектлары һәм аларның вазыйфаи затлары муниципаль финанс контроле органнарына муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ечен кирәкле мәгълүматны, документларны һәм материалларны үз вакытында һәм тулы күләмдә тапшырырга, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларына күрсәтелгән затларны контроль объектлары территорияләренә һәм урыннарына кертү рехсәтен бирергә, аларның законлы таләпләрен үтәргә тиеш.

Контроль объектларының әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән мәгълүматны, документларны һәм материалларны муниципаль финанс контроле органнарына тапшырмасы яки вакытында тапшырмасы, шулай ук аларны дерес

булмаган мәғлүмат, документлар һәм материаллар тапшырмау, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларының законлы эшчәнлегенә комачаулау Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән җаваплылык китерә.

50 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысуллары

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру методлары булып тикшерү, ревизия, тикшерү тора.

2. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында тикшерү астында аерым финанс һәм хужалык операцияләренең законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, бюджет (бухгалтерлык) исәбенең һәм бюджет хисаплылығының, контроль объектының билгеле бер чордагы эшчәнлегенә карата бухгалтерлык (финанс) хисаплылығының дәрәслеге буенча контроль гамәлләр башкару аңлашыла.

Ул кылынган финанс һәм хужалык операцияләренең барлык җыелмасының законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, аларның бюджет хисаплылығында, бухгалтер (финанс) хисаплылығында чагылдырылуының дәрәслеге һәм дәрәслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла.

Тикшерү, ревизия нәтижәләре акт белән рәсмиләштерелә.

3. Тикшерүләр федераль һәм күчмә тикшерүләргә, шул исәптән каршы тикшерүләргә бүленә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында камераль тикшерүләр астында бюджет хисаплылығы, бухгалтерлык (финанс) хисаплылығы һәм аның соравы буенча бирелгән башка документлар нигезендә муниципаль финанс тикшерүе органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

Күчмә тикшерүләр астында, муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла, алар барышында кылынган операцияләренең бюджет хисаплылығы, бухгалтер (финанс) хисаплылығы һәм беренчел документларның факттагы туры килү-килмәве билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында очрашу тикшерүләре астында контроль объекты эшчәнлегенә белән бәйле фактларны ачыклау һәм (яки) раслау максатларында күчмә һәм (яки) Федераль тикшерүләр кысаларында үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

4. Тикшерү астында әлегә нигезләмә максатларында контрольлек объекты эшчәнлегенә билгеле бер өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирелә.

Тикшерү нәтижәләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

51 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре булып тора:

жирлек бюджетыннан физик затларга бүтөн түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтәлешен контрольдә тоту ;

бюджет средстволары баш администраторларының бюджет хисаплылығын, жирлек бюджеты үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның дәрәслеген, тулылығын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү.

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми

принциптары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка елкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы тарафыннан тышкы муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашырганда:

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләргә контроль - хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциптары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә алар тарафыннан билгеләнгән тәртіптә контроль һәм эксперт-аналитика чараларын гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализ, тикшерү, мониторинг үткәрелә;

контроль объектларына күрсәтмәләр, күрсәтмәләр җибәрелә;

финанс органнарына мәҗбүринең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр җибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртіптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләргә гамәлгә ашыру тәртібе асыл җирлегә Советы карары белән билгеләнә.

52 Статъя. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләргә

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләргә булып тора:

бюджет хокук менәсәбәтләргә җайга сала торган хокукый актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләргә бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын тезү һәм бирүгә таләпләргә билгели торган нигезләмәләргә үтәлешен контрольдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йекләмәләргә һәм йекләмәләргә, шулай ук җирлек бюджетыннан акча, муниципаль контрактлар бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) шартларын үтәүгә күздә тотал торган хокукый актлар нигезләмәләргә үтәүгә контрольдә тоту;

җирлек бюджетыннан акча бирү турындагы шартнамәләргә (киләшүләргә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) шартларын, шулай ук муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (киләшүләргә) шартларын үтәүгә контрольдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләргә турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәргә үтәү турындагы хисапларның, бюджеттан акча бирү нәтижәләргә күрсәткечләргә ирешү турындагы хисапларның дереслегенә контроль;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру турында:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр җибәрелә;

финанс органына мәҗбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр җибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртіптә

административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла;

тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткәрү өчен кирәкле экспертизалар билгеләнә (оештырыла) ;

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сөр турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан даими файдалану мөмкинлеге барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турында судка дөгъвалар җибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң норматив хокукый актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке муниципаль финанс тикшерүе органнары эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенәң федераль стандартларында каралган очракларда Эчке муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәмин итә торган ведомство хокукый актлар (стандартлар) чыгара ала.

53 Статья. Муниципаль финанс тикшерүе органнары күрсәтмәләре һәм күрсәтмәләре

1. Әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органы тарафыннан контроль объектына җибәрелә торган һәм эчке муниципаль финанс тикшерүе органы компетенциясе кысаларында ачыкланган хокук бозулар турында мәгълүматны үз эченә алган документы һәм тапшыруда күрсәтелгән һәр бозу буенча таләпләр күрсәтелмәгән булса, аны кабул ителгән кеннән соң 30 календарь кен эчендә үтәләргә тиешле хокук бозуларның берсе аңлашыла.:

а) бозуларны бетерү турында һәм аның сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча чаралар күрү турында таләп;

б) бозу сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча аны бетерү мөмкин булмаган очракта чаралар күрү турында таләп.

2. Күрсәтмә астында әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органының, әлеге бозу нәтижәсендә гавами-хокукый белемгә китерелгән зыян суммасын билгеләү мөмкинлеге булганда, бозуларны бетерү яисә тапшыруда билгеләнгән срокта бетерү мөмкинлеге булмаган очракта, контроль объектына җибәрелә торган документы аңлана. Күрсәтмә гавами-хокукый белемгә китерелгән зыянны каплау буенча чаралар күрү турында күрсәтмәдә билгеләнгән срокта үтәү өчен мәҗбүри булган таләпләрне үз эченә ала.

3. Эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенәң федераль стандартлары белән билгеләнгән очракларда Эчке муниципаль финанс контроле органнары бюджет акчаларының баш администраторларына, гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнарына, башка органнарга һәм оешмаларга күрсәтмәләр һәм күрсәтмәләренәң күчәрмәләрен җибәрә.

3.1. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнары күрсәтмәләре һәм күрсәтмәләре контроль объектларына «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренәң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенәң гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6 - ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелә һәм җибәрелә.

3.2. Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы карары буенча Эчке

муниципаль финанс тикшерүе органы күрсәтмәсен үтәү срогы эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартларында каралган тәртиптә, ләкин контроль объекты мерәжәгәте буенча бер тапкырдан да артмаган күләмдә озайтылырга мөмкин.

4. Жирлеккә китерелгән зыянны каплау турында Эчке муниципаль финанс контроле органы күрсәтмәләренең үтәлмәве вәкаләтле вәкилнең муниципаль орган жирле администрациясенең муниципаль хокукый акты белән жирлеккә китерелгән зыянны каплау турында дөгъва гаризалары белән судка мерәжәгать итүе ечен нигез булып тора.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органы күрсәтмәләрендә һәм күрсәтмәләрендә эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудиты нәтижәләре буенча ачыкланган хокук бозулар турында, аларны бетерү шарты белән, мәгълүмат күрсәтелми.

7 бүлек. БЮДЖЕТ БОЗУ ҺӘМ МӘЖБҮР ИТҮНЕҢ БЮДЖЕТ ЧАРАЛАРЫ

54 статья. Бюджет бозу тешенчәсе

1. Бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы), муниципаль заказчы тарафыннан кылынган эшләр жирле администрация, финанс органы, бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) тарафыннан башкарылган бюджет бозу дип таныла:

а) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка хокукый актлар нигезләмәләрен бозу;

б) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча халыкка зыян китерүгә китергән гавами норматив йекләмәләрне һәм йекләмәләрне билгеләүче хокукый актлар нигезләмәләрен бозу.;

в) жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын бозу;

г) муниципаль контрактлар шартларын бозу;

2. РФ БК 266.1 статьясындагы 2.1 пунктында күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет чараларын куллану, тиешле нигезләр булган очракта, аның вазыйфаи затларын Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыктан азат итми.

55 статья. Мәжбуриләүнең бюджет чаралары

1. Мәжбүр итүнең бюджет чарасы РФ БК 30 бүлегендә каралган бюджет бозу кылган ечен, муниципаль финанс тикшерүе органын мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә нигезендә кулланыла.

2. Мәжбүр итүнең бюджет чараларына түбәндәгеләр керә::

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалар суммасын бәхәссез кире кайтару;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалардан файдаланган ечен түләү суммасын бәхәссез түләттерү;

бюджет акчаларын вақытында кайтармаган ечен пеняларны бәхәссез түләттерү;

бюджетара трансфертларны (субвенцияләрдән тыш) бирүне туктатып тору (кыскарту).

3. Әлеге Нигезләмәнең 49 статьясында күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет елкәсендә закон бозу кылган бюджет чарасын куллану аны әлеге житешсезлекне бетерү вазыйфаларынан азат итми.

4. Әлеге Нигезләмә максатларында бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә астында муниципаль финанс контроле органының әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган ачыкланган бюджет хокук бозулар турында һәм күрсәтелгән бозулар белән файдаланылган акчалар күләмнәре турында белешмәләр үз эченә алган документы аңлашыла.

Контроль чарасы барышында әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган бюджет бозуларын ачыклаганда, тышкы муниципаль финанс контроле органы контроль чарасы тәмамланганнан соң 30 календарь кененнән дә соңга калмыйча финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында белдерү жиберә, ә мондый хәбәрнамәнең күчermәсен (аңа карата әлеге контроль чарасы үткәрелгән) бюджет процессында катнашучыга жиберә.

Әлеге Нигезләмәнең 57-60 статьяларында каралган һәм күрсәтмәдә күрсәтелгән бюджет бозуын бетермәгән очракта, Эчке муниципаль финанс контроле органы, күрсәтмәне үтәү срогы тәмамланганнан соң 30 календарь кененнән дә артмаган вакытка, финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәне, ә мондый хәбәрнамәнең күчermәсен (аңа карата тикшерү (ревизия) үткәрелгән бюджет процессында катнашучыга жиберә.

Финанс органы таләбе буенча, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне тегәлләштерү турында муниципаль финанс тикшерүе органы финанс органына мәжбүри итүнең бюджет чараларын куллану турында аныкланган белешмәләр булган хәбәрнамәне запрос алынган кеннән 30 календарь кененнән дә артмаска тиеш.

5. Әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карар финанс органы тарафыннан мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәр алынганнан соң 30 календарь кен эчендә кабул ителергә һәм күрсәтелгән карар кабул ителгәннән соң бер елга кадәр үтәлергә тиеш.

Финанс органы карары буенча әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән мәжбүр итү чарасын үтәү срогы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы билгеләгән очракларда һәм шартларда озайтылырга мөмкин.

6. Бюджет чараларын куллану белән беррәттән Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда җаваплылык чаралары да кулланыла.

56 Статья. Мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану буенча финанс органы һәм Федераль казначылык вәкаләтләре

1. Финанс органы мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында карарлар, күрсәтелгән карарларны үзгәртү (юкка чыгару) турында карарлар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм төртиптә мәжбүр итүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карарлар кабул итә, шулай ук бюджет чараларын куллану турында карарлар, Федераль казначылыкка күрсәтелгән карарларны үзгәртү (юкка чыгару) турында карарлар, тиешле карарларның күчermәләрен - муниципаль финанс контроле органнарына һәм контроль объектларына жиберә.

Мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарда бюджет кагыйдәләрен бозу турында хәбәрнамәдә, бюджет бозуын кылган контроль объектында күрсәтелгән бюджет бозу, мәжбүр итү һәм аны үтәү сроклары

турында мөгълүмат булырга тиеш.

Финанс органы, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында Карар кабул итү яки мәжбүр итүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында Карар кабул итү максатларында, муниципаль финанс контроле органына, аны алганнан соң 30 календарь кен эчендә, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләргә тегәлләштерү турында запрос жиберергә хокуклы.

2. Федераль казначылык, финанс органы әлеге Тәртипнең 57 - 60 статьяларында каралган мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында карарны, әлеге карарларны үзгәртү (юкка чыгару) турындагы карарны Финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә мәжбүр итү чараларын куллану турындагы карарларны, әлеге карарларны үзгәртү (юк итү) турындагы карарларны үтәүне үзгәртү (юкка чыгару) турында карарны үтиләр.

57 статья. Бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау

1. Бюджет акчаларының максатчан файдаланылмавы жирик бюджетты турындагы карарда, жыелма бюджет язмасы, бюджет язмасы, бюджет йөкләмәләргә лимитлары, бюджет сметасы, шартнамәдә (киләшүдә) яисә хокукий акт белән билгеләнгән максатларга тулысынча яисә еләшчә туры килми торган максатларда Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетты акчаларын жиберү һәм акчалата йөкләмәләргә түләү таныла.

2. Максатчан билгеләнеше булган бюджетара трансферт чыганагы булган бюджет акчаларын максатсыз файдалану максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган акчалар суммасын кире кайтаруга яисә бюджетара трансфертлар (жирикнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне киметүгә китерә.

58 статья. Бюджет кредитын кире кайтармау яисә вакытында кайтармау

Бюджет кредитын кире кайтармау йә вакытында кайтармау бюджет кредитының түләнмәгән калдыгы суммасын һәм Россия Федерациясә Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер еләше күләмдә үз вакытында кире кайтармау һәм (яисә) бюджет кредиты бирелгән бюджетка бюджетара трансфертлар (жирикнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга китерә.

59 статья. Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчерү яисә вакытында күчерү

Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчерү йә вакытында күчермәү бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләү суммасын һәм аны вакытында күчермәгән өчен Россия Федерациясә Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер еч йезлек күләмдәге пеняларын кире кайтаруга һәм (яисә) бюджетара трансфертлар (жирикнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга китерә., бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүнең түләнмәгән калдыгы суммасына.

60 статья. Бюджет кредиты бирү шартларын бозу

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетыннан бер бюджетка бирелгән бюджет кредиты бирү шартларын бозу, шул исәптән күрсәтелгән акчаларны бирү ечен нигез булып торучы хокукий актта (шартнамәдә) каралган максатларга бюджет акчаларыннан файдалану бюджет кредиты бирү шартларын бозып файдаланылган акчалар суммасын һәм (яисә) бюджетара трансфертлар бирүне туктатып тору (Жирлекнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә субвенцияләр һәм дотацияләр керми) чыгымнарын бәхәссез түләүгә китерә.

Ямаш авыл
жирлеге башлыгы

Е.С. Ларин